XXVI. évfolyam • 2018. negyedik negyedév
A TÖOSZ folyóirata

ÖNkormányzat

www.toosz.hu

Regionális Polgármesteri Fórumok 2018 | 4

Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program 2018 | 17

Műhelymunka és információs nap Budaörsön | 27

Köllner Ferenc Emlékdíjat kapott Szirbik Imre | 35

Kedveljen bennünket a facebook-on is!

A közösségi kihívások mestere.

Az új Mercedes-Benz Unimog Euro VI modellek.

Mindegy, milyen feladatot bízunk rá, a Mercedes-Benz Unimog Euro VI modellje könnyedén teljesít minden kihívást. Legyen szó szállításról, téli- vagy nyári munkákról, kaszálásról vagy úttisztításról, egy Unimog tökéletesen teljesít.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

PAPPAS
KLASSZISOKKAL VEZET

Pappas Auto Magyarország Kft.
www.pappas.hu • info@pappas.hu
1117 Budapest, Hunyadi János út 6.
Telefon: +36 1 463 7400
E-mail: karoly.bakondi@pappas.hu

Pappas Auto
pappasauto_hu

KÖSZÖNTŐ

3 Sikeres rendezvények után – Schmidt Jenő

AKTUÁLIS

4 Regionális Polgármesteri Fórumok 2018 – Sabján Katalin

17 Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program 2018 – Steiner Erika

27 Műhelymunka és információs nap Budaörsön – Kolin Péter

INTERJÚ

31 A lakosságlétszám növekszik – Hajós Anna

33 Mezőcsokonya – Hajós Anna

KITÜNTETÉS

35 Köllner Ferenc Emlékdíjat kapott Szirbik Imre – Kolin Péter

PARTNEREK

37 Alkalmazkodj okosan! – Fegyveres-Fiskál Gábor

41 Gyorsjelentés az ÖFFK II. kiemelt projekt alkalmazott kutatásainak főbb eredményeiről – Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda

DIGITÁLIS JÖVŐ TELEPÜLÉSI HÁLÓZAT

48 Digitális Jövő Települési Hálózat – Negyedik helyzetjelentés – Gáspár Mátyás

ASP

51 Az ASP bevezetésének tapasztalatai a magyar önkormányzati rendszerben – Varga Ildikó, Kancsár Attila

Sikeres rendezvények után

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége élete 2018 őszén is eseménydús volt, amelyek közül is kiemelkedik két nagy programunk, a Regionális Polgármesteri Fórumok és a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2018 Program.

A korábbi hagyományokkal szakítva, az egynapos megyei fórumok helyett regionális szinten, az országban négy helyszínen rendeztük meg a másfél napos polgármesteri fórumainkat. A fórumokon résztvevők visszajelzése alapján a fórumok megújítása sikeres volt, így azokat a jövő év május-június hónapokban ismét regionális szinten fogjuk megrendezni. A fórumok témáihoz addig is várjuk tagönkormányzatainktól a javaslatokat.

Az újesztendőhöz minden kedves olvasónak jó egészséget, a kihívásokhoz sikereket és kitartást kívánok!

Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke

ÖNkormányzat

XXVI. évfolyam • 2016. második negyedév • A TÖOSZ folyóirata • a MANORKA program lapja

www.toosz.hu • www.manorka.net

A szerkesztőbizottság elnöke: Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke
A szerkesztőbizottság tagjai: Schmidt Jenő elnök, dr. Áldozó Tamás társelnök, Kerekes Miklós társelnök, Pergő Margit társelnök, Tóth József társelnök, dr. Gyergyák Ferenc főtitkár
Alapító főszerkesztő: Aczél Gábor
Főszerkesztő: dr. Gyergyák Ferenc, a TÖOSZ főtitkára
Főszerkesztő-helyettes: dr. Steiner Erika, a TÖOSZ főtitkár-helyettese
A szerkesztőség címe: 1071 Budapest, Damjanich u. 44. III/1.
Telefon (06 1) 322-3843 | Fax: (06 1) 322-7407 | E-mail: toosz@toosz.hu
Felelős kiadó: Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke
Kiadó: Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
Nyomdai előállítás: Starkiss Kft.
ISSN 1218-6422

Általános felhasználási feltételek: Az ÖNkormányzat című folyóirat (továbbiakban: Folyóirat) bármely részének másolásával és a folyóirat terjesztésével kapcsolatos minden jog fenntartva. A Folyóirat tartalmai (fotók, írott anyagok vagy azok részletei) kizárólag a Kiadó írásbeli vagy elektronikus dokumentumba foglalt engedélyével többszörözhetők vagy közvetíthetők a nyilvánossághoz.
Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdése szerinti tiltó nyilatkozatnak minősül, nem érinti azonban a 37. § szerinti szabad felhasználás lehetőségét. Tilos a Folyóirat elektronikus tárolása, feldolgozása, többszörözése és értékestése a Kiadó írásbeli vagy elektronikus dokumentumba foglalt engedélye nélkül. A Folyóiratból értesüléseket átvenni csak a Folyóiratra való hivatkozással lehet. A hirdetések tartalmáért a Kiadó és a Szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Regionális Polgármesteri Fórumok 2018

Szerző: **Sabján Katalin,** a TÖOSZ nemzetközi titkára, Fotó: **Kolin Péter** (TÖOSZ)

Siófokon (2018. október 2-3.), Balatongyörökön (2018. október 16-17.), Hajdúszoboszlón (2018. november 6-7.) és Szarvason (2018. november 20-21.) tartotta Szövetségünk a 2018-as Regionális Polgármesteri Fórumait. A rendezvények hagyományosan fontos eszközei a közös érdekek megvitatásának és a problémák feltárásának. Új felvetések érkeztek, amiket többnyire azonnal meg is vitattak a résztvevők a fórumok előadóival, akiknek ezúton is köszönetünket fejezzük ki együttműködésükért.

A TÖOSZ-tagság kb. 30%-a tisztelte meg jelenlétével rendezvényeinket, ami figyelembe véve a településvezetéssel járó rendkívül szoros és szűk időkereteket magas aránynak mondható, főleg ha figyelembe vesszük azokat is, akik jelentkeztek, de aztán egyéb kötelezettségek miatt le kellett mondaniuk részvételüket. Összesen 502-en vettek részt így a négy fórumon, amiből a legtöbben Balatongyörökön és Siófokon jelentek meg. Az arányokat tekintve pedig Hajdúszoboszlón voltak jelen a hölgy településvezetők a legmagasabb arányban, ám mindenütt nagyobb arányt képviseltek, mint az országos arányuk a polgármesteri tisztségekben.

A fórumokat **Schmidt Jenő** elnök és **dr. Gyergyák Ferenc** főtitkár vezették.

Siófokon találkoztak Somogy, Baranya, Tolna, Fejér megye és Pest megye dunántúli részének polgármesterei

Tekintve, hogy tagjaink több mint 87,17%-át a 3000 fő alatti lélekszámú települések alkotják, ezért kiemelt figyelmet szentelünk a kezdetektől fogva a falvak fejlesztése iránt.

Magyar Falvak Program

Gyopáros Alpár, illetve delegált munkatársai, **Beleznay Tamás**, **Bertáné dr. Bényi Krisztina**, valamint **Csomay-Bognár Kinga** adtak tájékozta-

Balatongyörökön Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Vas, Veszprém és Zala megye polgármesterei találkoztak

Hajdúszoboszlóra Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyéből érkeztek a településvezetők

Szarvason találkoztak Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye településvezetői

Schmidt Jenő

dr. Gyergyák Ferenc

tást a polgármestereknek a Magyar Falvak Programjáról az egyes eseményeken.

Az előadók elmondták, hogy a TÖOSZ által kidolgozott javaslatcsomag a magja a koncepciónak. Komplex, hosszú távú, több évtizedre szóló programmá szeretnék fejleszteni azt.

A célkitűzés azon alapul, hogy Magyarország fejlődésének záloga – a főváros mellett – a vidék fejlesztése, erősítése és a vidéki emberek életminőségének folyamatos javítása.

Hazánkban 3155 település van, ebből 2887 település 5000 fő alatti, ahol a népesség 1/3-a él. A Modern Városok Programjának mintájára kormányzati döntés született a falvak fejlesztésére is, azonban a pályázati utat kell használnia a falvaknak, ha fejlesztéseikhez forrást szeretnének a programból. A városi jogállású településeket sem zárják ki a pályázatokból. A cél a falvak népességmegtartó erejének növelése. Célcsoport az 5000 lélekszám alatti települések. Fontos, hogy az egész vidék nyertese legyen a programnak. Hosszú távra terveznek – 2019-től azonban már indul a végrehajtás is, a leginkább sürgető problémák megoldására mielőbb pályázati felhívások jelennek meg. Nyitottság és csapatjáték – a program irányítóinak a jelszava, ennek keretében szorosan együttműködnek az önkormány-

zatokkal, érdekképviseleti szerveikkel, valamint a minisztériumokkal.

2019-es program 4 pillére:

I. lakhatás

II. közlekedés

III. közszolgáltatások

IV. helyi identitás

I. Lakhatás: „falusi CSOK", tájegységi épített örökség továbbélése, szolgálati lakás, víkendház program

A Magyar Falu Programból kiemelte azokat a részleteket, amiket az elmúlt három hónapban olyan tervezési szintre lehetett emelni, hogy 2019-ben már végrehajtásra kerülhessenek. A falusi CSOK, avagy *„Kistelepülési otthonteremtési támogatás"* a falvakba beköltöző családoknak lesz elérhető, kedvezményt fog adni az ingatlanvásárláshoz és felújításhoz. Eddig a CSOK keretében 90 ezer kérelmet nyújtottak be 250 milliárd Ft összegben, amiből 30%-nyi érkezett a falvakból. Még kedvezményesebb, avagy sokkal inkább testre szabott feltételeket terveznek a falusi életforma terjesztésére. Tájegységi örökség támogatásáról elhangzott, hogy 2018 december 31-én megszűnik az újonnan épített ingatlanok ÁFA támogatása, és 2020 január 1-től megy tovább az ÁFA támogatás azoknak, akik a tájegységi, arculati kézikönyvek és mintatervek alapján építik új ingatlanjukat. Kb. 150 ilyen mintaterv készül.

Fotó: a Miniszterelnökség vetített előadásából

A szolgálati lakás és víkendház programról szólva az előadó elmondta, hogy 2020-ban kerül bevezetésre, mivel egyelőre nem sikerült kidolgozni a jogszabályi kereteket. Falusi ingatlantulajdonosok a 2. vagy 3. számú lakóingatlanokra az adó mértékének megfelelő kedvezményben részesülhetnek. A kistelepülési védőnők, háziorvosok, önkormányzati szakemberek és gyermekorvosok számára lesz elérhető a szolgálati lakás. Az önkormányzat a saját ingatlanjára tud majd ilyen pályázatot benyújtani, vagy venni, vagy állami ingatlant lehet felújítani belőle.

II. Közlekedés: mellékúthálózat fejlesztése, belterületi utak és járdák felújítása, falu-, és tanyabuszok

Az előadó elmondta, amit a polgármesterek is tudnak: az úthálózatok fejlesztésére a világ összes pénze sem lenne elég. 2019-es évre 50 milliárd Ft áll rendelkezésre a mellékúthálózat fejlesztésére. Előrehaladt tárgyalások vannak a Pénzügyminisztériummal, hogy a kereteket minél tágabbra veheS-

sék. A megemelt autópályadíjak bevételei mind ebbe az alapba kerülnek. A Falusi Útalap is egy hosszú távú eszköz. A Miniszterelnökség fejezetéhez tartozó célra 1,1 milliárd Ft érkezett a jövő évi útfejlesztés tervezésére. Ezt a forrást a Közút Zrt. részére átadják. Van egy lista, mely azokat a külterületi utakat sorolja fel, amiket érdemes felújítani. A tervezés után a jövő évben a Közút Zrt. elkezdi a kivitelezést. A belterületi utak felújítása mellett új utak létrehozását is kezdeményezik.

Falu és tanyabuszok beszerzésének támogatására nagy az igény. Sok esetben van már az önkormányzatoknak buszaik, a fenntartáshoz is támogatást terveznek. A kb. hat évet futott tanyabuszok cseréjét tervezik, a normatív támogatás emelését és a maradék forrásból új tanyagondnoki szolgálatok kialakítását.

III. Közszolgáltatások: Intézményfejlesztés (pl. óvoda, bölcsőde, polgármesteri hivatal, temetők, orvosi rendelők), önkormányzati feladatok támogatása

Ez a programelem teszi ki a legnagyobb részét a programnak. A Belügyminisztériummal egyeztetve kerül sor a közszolgáltatások támogatására. Sok olyan település van, ahol az alapfeltételek is nehézséget jelentenek, ehhez elkülönített támogatási alapot hoznak létre. Óvodák, temetők, polgármesteri hivatalok felújítására, építésére tervezik ezt a támogatási formát, ide sorolva a portalanítást is a falvakban, ami eddig nem megoldott probléma. A Belügyminisztériumnak van egy programja, amire lehet most is pályázni, megtriplázzák a Belügyminisztérium erre szánt keretét, így háromszor annyi önkormányzat tud sikerrel pályázni. A különböző önkormányzati feladatellátást is a Belügyminisztériumon keresztül fogják támogatni: többszörösre emelik a Belügyminisztérium allokált forráskeretét.

IV. Helyi identitás: értékmegőrzés, közösségi terek

A 4. elem keretében a helyi identitás, értékmegőrzés érdekében a közösségi terek felújítását, kialakítását tervezik. Az egyház bevonásával fog megtörténni: Soltész Miklós, az egyházakért felelős államtitkár által vezetett szervezeten keresztül kerül kifizetésre, oda tudnak majd az önkormányzatok pályázni. Olyan támogatott személyek finanszírozásáról van szó, akik egyházi segítőkként fognak munkát vállalni, 4 vagy 8 órás segítőkként: a Magyar Falvak Program fogja fizetni őket az összetartó közösségek támogatására.

A Magyar Falvak Programon belül kormány számára jogalkotási csomagot szeretnének benyújtani, amivel segítik a polgármestereket. Ebben is segítséget kérnek az önkormányzatoktól, forduljanak kezdeményezéseikkel, ötleteikkel hozzájuk, akár a TÖOSZ-on keresztül. Például az elhagyatott öreg házak kérdése lehet ilyen, amik üresen és elhanyagoltan állnak a falu közepén, rontva annak képét. Megoldási javaslatokat kérnek az önkormányzatoktól a megfelelő jogi keretek és feltételek meglelésére.

Hosszú távú célok:

- vidéki munkahelyteremtés és -megőrzés, vállalkozások támogatása
- Digitális Jólét Program bővítése
- közösségi közlekedés fejlesztése
- piaci szolgáltatások támogatása
- kistermelői produktumok támogatása
- csapadékvíz gazdálkodás
- távmunka
- iskolabusz.

A felsoroltak értelmében összességében elmondható, hogy a 2019. évre 30-nál több elem jelenik meg, amire lehet pályázni, mindez a végleges kormánydöntés után derül ki. A hosszú távú célokban sorolják fel az azt követő évek terveit. A vállalkozások fejlesztése és az internet valamint a digitális szolgáltatások bővítse fontos cél. A közösségi közlekedés terén tárgyalások folynak a MÁV és a VOLÁN társaságokkal; így 2020-ban tervezik a járatszám bővítéseket és pluszjáratokat.

Folynak a tárgyalások az Agrárminisztériummal is a piaci szolgáltatások támogatásáról: helyi termékek és kisboltok előtérbe helyezése a cél. Széleskörű lánc kialakítását tervezik, ami komoly előkészítést igényel. A helyi piacok a támogatása a TOP-ban is megjelent már, ezt szeretnék folytatni. Az iskolabusz nagyon várt programelem: az Emberi Erőforrások Minisztériumával tárgyalnak, ám a tankerületi központok még nem döntötték el, hogy milyen módon szervezik meg

a legoptimálisabb módon az oktatási szolgáltatásokat, honnan hova szállítják a gyerekeket, ha erről döntés születik, akkor lehet elkezdeni tervezni az iskolabusz szolgáltatást.

A felvetésekben a polgármesterektől számos észrevétel, megjegyzés és javaslat hangzott el, amit egyrészt közvetlenül a Miniszterelnökség munkatársai válaszoltak meg, másrészt a TÖOSZ gyűjti folyamatosan azokat. Elhangzott többek között a szennyvíz kezelés megoldása a kistelepüléseken mint fontos igény a falvak fejlesztése érdekében. A program felelősei azt válaszolták, hogy az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Belügyminisztérium egyeztetései után kerülhet sor 2019-ben a program érintett részének tervezésére, hiszen széleskörű és összetett problémával állunk szemben. Elhangzott, hogy támogassák a vidéki vállalkozókat adó vagy tb-mentességgel, legyen 6%-os az áfa a CSOK esetén a használt ingatlanok vásárlásánál. A kistelepülések szeretnének nagyobb gazdasági önállóságot. Csak ezen a módon tudnának saját, fenntartható fejlesztéseket sikerrel végrehajtani, pl. bérlakásokat építeni és működtetni, ahogyan az látható számos külföldi testvértelepülésnél, hasonló nagyságú településeken. A műveletlen mezőgazdasági területek hasznosítása, az öntözéses gazdálkodás szélesítése is elhangzott a javaslatok között. Végezetül egy fontos határidő a programmal kapcsolatban: 2019 márciusig kell leadnia a program felelőseinek a Pénzügyminisztérium részére a 2020-as terveket.

Az európai uniós fejlesztésekről, az operatív programok végrehajtásának aktuális kérdéseiről

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviselői (**Vagács István** titkárságvezető-helyettes, **Pichler Balázs** főosztályvezető és **Tóth Tamás** főosztályvezető) tartottak tájékoztatást a fórumokon. Az források arányairól elmondták, hogy 1200 milliárd Ft a TOP a teljes keretből, a 8923 milliárd Ft-ból, a hazai résszel együtt. 2017 végéig dinamikus fejlődés volt a szerződéskötésekben. A kifizetések folynak, meg is kell maradnia ennek az ütemben a következő időszakban is.

A TOP esetén zajlanak az értékelések, szerződéskötések és kifizetések.

A V4 országait összehasonlítva magasabb az arány a kifizetett támogatások terén, ami a hazai kockázatvállalás nagyobb aránya miatt alakulhatott így.

Érdekes statisztikákat mutatott az előadó a legtöbb támogatást elnyert önkormányzatokra és azok településtípus szerinti megoszlásra.

A következő uniós időszakról elhangzott, hogy 2018 májusban jelentek meg azok a jogszabályok, amelyek meghatározzák a következő programozási időszakot, amiben 24%-os csökkentés látszik számunkra a keretünket nézve. Az egy főre eső keretben ez nem olyan drasztikus csökkenés. Az összeg mellett a gyors projektvégrehajtást, elindulást szeretnék fejleszteni a magyar oldalról. Jó megállapodást szeretnének, remélhetőleg 2021. januári kezdéssel. Látszik néhány nehézség a forrásfelhasználás terén: a 3 év helyett 2 év áll rendelkezésre a lehívásra. 15% hazai résszel számoltunk eddig, de eztán ez 25% lesz, de 50 vagy 70%-os is lehet ez egyes területeken.

A közigazgatás-fejlesztésre 2021 után nem lesz kohéziós pénz, hanem közvetlen brüsszeli forrás lesz, amire hazánkból lehet nagyobb programokra pályázni. 70%-nyi forrásra keretek között kell gondolkodni: 6% városfejlesztés, 30% környezetvédelem. Például repülőtereket nem lehet fejleszteni. A jelenlegi tárgyalások éppen hogy elkezdődtek és 2-2,5 év lesz a tárgyalási időszak, sok csatával és kompromisszummal. Fontos tárgyalási cél, hogy a keretek közelítsenek a mostaniakhoz, a jogi kereteket rugalmassá téve. Hazánk-

2014-2020-AS FORRÁSOK MEGOSZLÁSA OP-K KÖZÖTT

2014-2020-as források megoszlása (Mrd Ft) Teljes keret (EU+hazai rész): 8 923 Mrd Ft

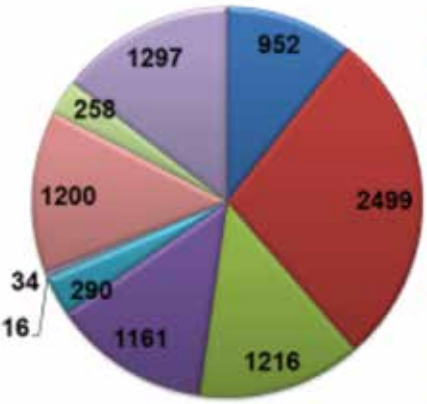

- EFOP: Emberi Erőforrás OP (952 Mrd Ft)
- GINOP: Gazdaságfejlesztés és Innováció OP (2499 Mrd Ft)
- IKOP: Integrált Közlekedésfejlesztési OP (1216 Mrd Ft)
- KEHOP: Környezeti és Energiahatékonysági OP (1161 Mrd Ft)
- KÖFOP: Közigazgatás- és Közszolgálat-fejlesztés OP (290 Mrd Ft)
- MAHOP: Magyar Halgazdálkodási OP (16 Mrd Ft)
- RSZTOP: Rászoruló Személyeket Támogató OP (34 Mrd Ft)
- TOP: Terület- és Településfejlesztési OP (1200 Mrd Ft)
- VEKOP: Versenyképes Közép-Magyarország OP (258 Mrd Ft)
- VP: Vidékfejlesztési Program (1297 Mrd Ft)

V4+4 ELŐREHALADÁS A KERET %-BAN

Tagország	Meghirdetett forráskeret	Megítélt támogatás	Leszerződött támogatás	Kifizetett támogatás	Bizottság által átutalt időközi kifizetés
CZ	107%	107%	55%	22%	13%
PL	106%	110%	72%	18%	16%
SK	87%	82%	48%	15%	12%
HU	**108%**	**146%**	**100%**	**57%**	**14%**
BG	72%	105%	57%	20%	16%
HR	72%	82%	52%	13%	9%
RO	82%	89%	49%	17%	14%
SI	24%	43%	65%	16%	14%

Adat: 2018.09.05, kivéve BG 2018.08.01; Bizottság által átutalt időközi kifizetés 2018.09.11
ERFA, KA, ESZA, EMVA, ETHA adatokat tartalmazva

ÖNKORMÁNYZATI ADATOK II.

Támogatott projektek Település kategória szerint

Kategória	Darabszám	Megítélt támogatás (Mrd Ft)
főváros	70	52,6
község	3 922	290,6
megyei jogú város	94	49,0
megyeszékhely, megyei jogú város	973	375,5
nagyközség	498	46,1
nincs megadva	12	0,6
város	2 660	501,9
Összesen	**8 229**	**1316,3**

Támogatott projektek Régió kategória szerint

Kategória	Darabszám	Megítélt támogatás (Mrd Ft)
Dél-Alföld	1 573	233,2
Dél-Dunántúl	1 075	172,7
Észak-Alföld	1 585	284,6
Észak-Magyarország	1 755	252,2
Közép-Dunántúl	999	139,4
Közép-Magyarország	372	95,5
Nyugat-Dunántúl	870	138,6
Összesen	**8 229**	**1316,3**

nak továbbra is fontos együttműködő partnerei a Visegrádi Négyek országai.

A polgármesterek számos felvetéssel és észrevétellel éltek a minisztérium képviselői felé: a kevésbé fejlett területeken legyenek magasabbak a támogatási intenzitások; legyen egy alkalmazása az Irányító Hatóságnak, amivel követhető, hogy kinek a hibájából vannak a csúszások a pályázati elszámolásokban; szó esett a felülltervezések kezeléséről, a közbeszerzési és a beszerzési problémákról, azok kezeléséről is.

Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke hozzáfűzte, hogy az önkormányzatok az uniós fejlesztések tekintetében csapdahelyzetben vannak. Azt javasolta, hogy várjanak az önkormányzatok a projektjeikkel, ameddig lehet, ne adják vissza a projekteket, vagyis ne álljanak el azok megvalósításától. Műszaki tartalomcsökkentést csak keretek között érdemes alkalmazni, becslései szerint 8-10% már valamennyi megoldást hozhat. Javasolta a polgármestereknek, hogy nézzék át alaposan a terveket, mert időnként problémákat rejthet, pl. régi adatokat használt esetleg a tervező.

Az önkormányzati rendszer jövője, polgármesteri életpálya és a közfoglalkoztatás jövője

Dr. Dukai Miklós elmondta, hogy a Mötv. hatályosulásának tapasztalatai kedvezőek, *„nem kér a rendszer nagy horderejű módosítást”*. A mindennapi használatból ugyanakkor finomhangolásra van szükség. A belügyi tárca próbál ezen folyamatosan dolgozni.

A 9. fejezet 700 milliárd Ft-ot ölel fel az önkormányzatok számára az idei költségvetésben. Nagyságrendileg 2.300 önkormányzat pályázik az 500 milliárd Ft összegnyi támogatásra, amiből kb. 500 önkormányzatot tudnak támogatni. Tavaly év végén a kormányzat 17,8 milliárd Ft 1.337 önkormányzat igényét elégítette ki. Pogácsás államtitkár úr is mindig elmondja, hogy ne mindig csak 5 milliárd Ft legyen, hanem 2-3-szor nagyobb legyen. Ha sikerül, akkor pár éven belül le lehetne csökkenteni a hátrányokat.

Népszerű téma volt az önkormányzati szektorban idén a szociális célú tüzelőanyag támogatás: a költségvetési törvény 3 milliárd Ft-ot biztosított, amiben a fejezeten belüli átcsoportosítás ered-

Dr. Dukai Miklós önkormányzati helyettes államtitkár, Belügyminisztérium

ményeként 4 milliárd Ft állt rendelkezésre. Pintér Sándor miniszter úr döntésének értelmében a pályázó 2.320 önkormányzat között ezen összeg szétosztásra került. A nyertes önkormányzat a támogatásból vásárolt tűzifát, illetve szenet 2019. február 15-éig oszthatja ki a rászorulók részére.

Családok Éve

Szövetségünk a családok melletti elkötelezettsége részeként az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködve vette napirendre a Családok Éve program bemutatását. Az előadók (**Beneda Attila** helyettes államtitkár, **Görög Norbert** főosztályvezető, **Mohay Gergely** főosztályvezető-helyettes és **Fűrész Tünde** elnök, Kopp Mária Intézet) rámutattak, hogy a programban sok egymást segítő intézkedés van. Lényeges, hogy minden jogalkotás, minden koncepció abból a szempontból is vizsgáltassék, hogy az milyen hatással lesz a magyar családokra. KINCS családkutató intézet a szakpolitikai döntések előkészítésére, nemzetközi jó példákat segít beépíteni a hazai szakpolitikába. 2018. december 20-án lesz a legnagyobb záró rendezvény. A visegrádi országokkal összefogva szeretnék a jó tapasztalatokat kicserélni. Elmondták még, hogy 41-en pályáztak a Családbarát Önkormányzat Díjért ebben az évben, és szívesen ajánlja figyelmébe valamennyi önkormányzatnak a lehetőséget. *„Kétség sem fér hozzá, hogy a család és az otthon az, amely által az emberi társadalom legnagyobb erényei születnek, erősödnek és táplálkoznak”* – idézte az előadó Winston Churcill-t.

A felzárkózási programokról

Kiss Csilla (Emberi Erőforrások Minisztériuma Fejlesztések Osztálya) előadásában rámutatott, hogy a felzárkózás erős gazdasági kérdés és ráadásul a romákra már egyre inkább emberi erőforrásként tekintenek napjainkban, amikor számos területen munkaerőhiány mutatkozik. A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia a 2011-es EU-elnökség sikertörténete volt. 2015-ben született a 1672/2015. (IX. 22.) Korm. határozat a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. végrehajtásának a 2015-2017. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről.

Alapelvei:

1. Kiemelt, de nem kizárólagos célzás
2. Közös javaslat, közös döntés, közös felelősségvállalás
3. Beavatkozás minél korábbi életkorban
4. Egymásra épülő, és egymást kiegészítő programok – komplex szemlélet
5. Szemléletváltás romák és nem romák
6. Roma kultúra megőrzése
7. Teljesítményelvűség, egyéni felelősségvállalás

Kiss Csilla, Emberi Erőforrások Minisztériuma

A felzárkózási folyamat jellemzői:

– Cél: a szegénység újratermelődésének megakadályozása, ezért a felzárkózás hosszú folyamat!
– Kulcseleme: ágazatközeliség és komplexitás (Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság -TFCTB)

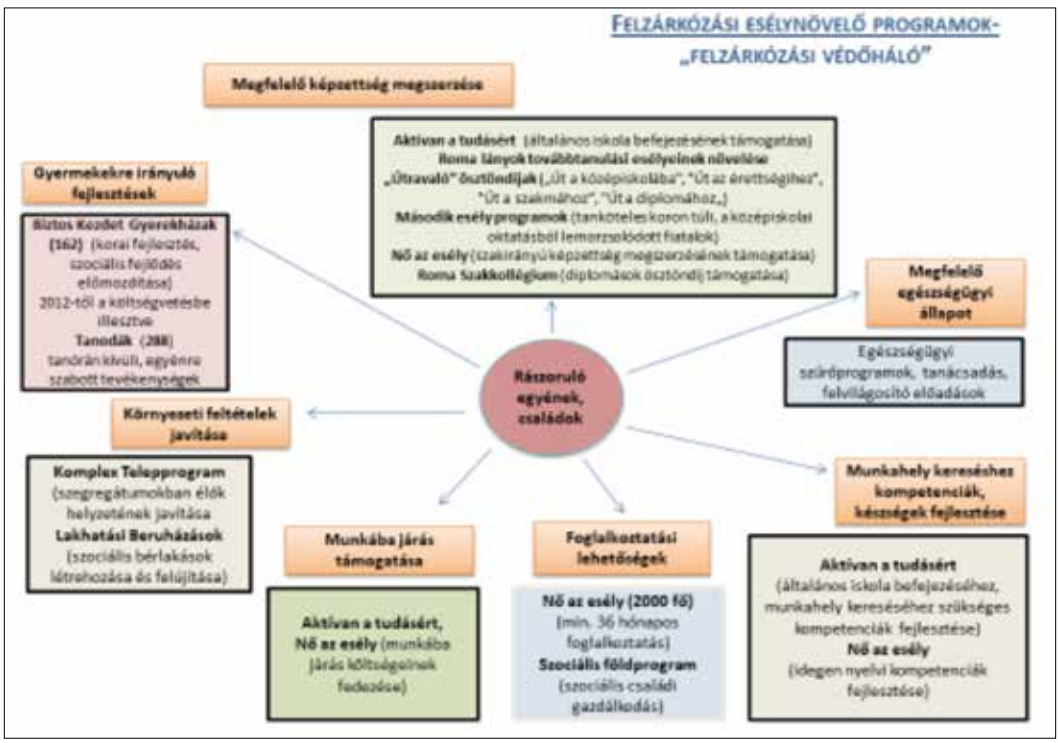

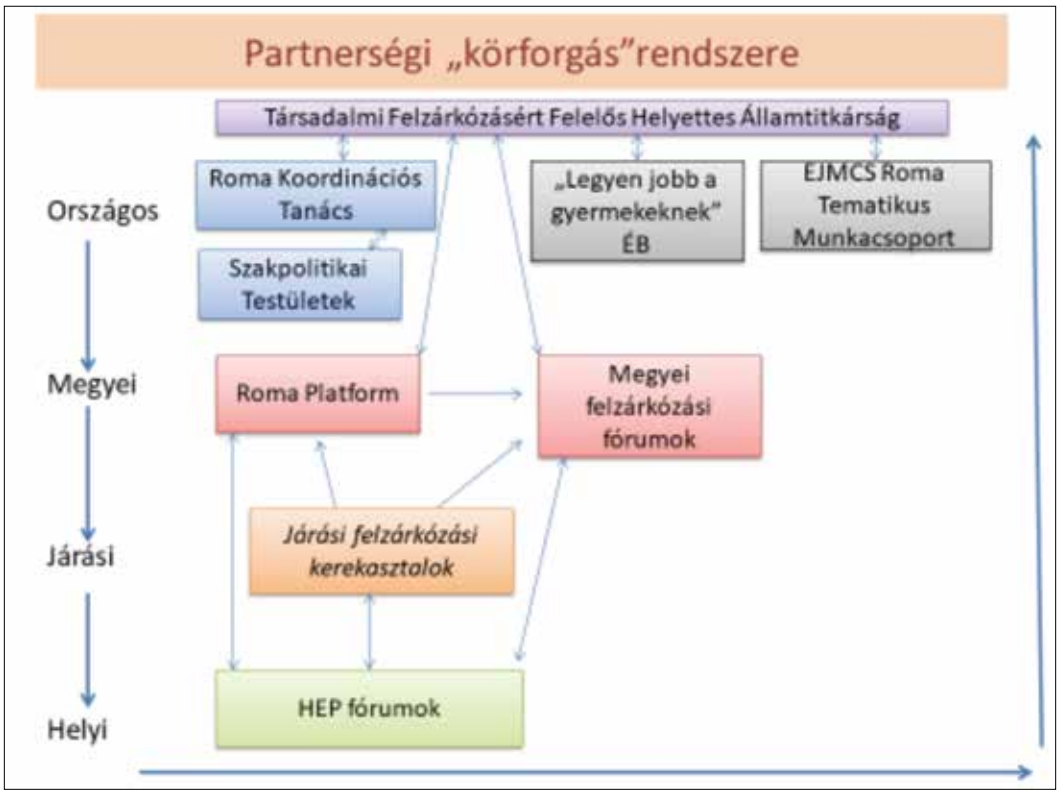

– Fenntarthatóság: Ahol már elindultak jó kezdeményezések, ott hosszú távon folytatni kell, mert egy-két éves projektek csak egyszerű, homogén problémákat képesek kezelni.
– Kiemelt figyelmet szentelnek a rászoruló (hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű) szegény családokban élő gyermekekre!

A felzárkózás-politika célja:
– Csökkenteni a társadalmi különbséget a roma és nem roma lakosság között
– Mérsékelni a szociális lemaradást (jövőkép, tudatos gyermekvállalás)
– Növelni a romák társadalmi mobilitást
– Mindenki számára legyenek elérhetőek a társadalmi mobilitás eszközei!
– Egyenlő esélyek az ország minden régiójában

A felzárkózás-politika jövőjéről az előadó elmondta, hogy a tevékenységeknek rendszerbe illeszkedve, stabilan és hosszútávon kell működniük, az együttműködésre építve, hiszen csak úgy lehet fenntartható. Assisi Szent Ferenc szavaival zárta előadását, mert a polgármesterek között végigülve a napot ez jutott eszébe:

„Uram, adj türelmet,
Hogy elfogadjam, amin nem tudok változtatni,
Adj bátorságot, hogy megváltoztassam,
Amit lehet, és adj bölcsességet,
Hogy a kettő között különbséget tudjak tenni.”

Változások a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma fontos partnere az önkormányzatoknak és így a TÖOSZ-nak is, így a fórumokon több előadó is érkezett e szaktárcától (**dr. Andráczi-Tóth Veronika** főosztályvezető, **Horváth Dániel** osztályvezető és **Bódiné Pájer Marianna** főosztályvezető). Tájékoztatást kaphattunk az óvodai és iskolai szociális segítésről.

Dr. Berczik Ábel helyettes államtitkár, Pénzügyminisztérium

Az utóbbi évek társadalmi változásai olyan problémákat hoztak magukkal, amiket korábban nem tapasztaltunk. Óvodás korban egyre több a pszichés probléma, hiperaktivitás, agresszió. Kompetenciát fejlesztő, mediátorként is működik a szociális munkás az iskolákban. Felsőfokú szociális végzettségű személyek vagy megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusok lehetnek ilyen szociális segítők. 1000 fő ilyen óvodai és iskolai szociális segítőt finanszíroz a rendszer.

A szociális diagnózissal egységes, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételét megelőző bemeneti szűrő kerül bevezetésre. Szó volt még a 2019-ben esedékes változásról a kormányzati funkciók közötti átcsoportosításban, valamint a családok átmeneti otthona biztosításáról.

Az önkormányzati feladatfinanszírozásról a 2019-es évi költségvetési törvény tükrében című előadást **dr. Berczik Ábel** kincstárért felelős helyettes államtitkár prezentálta a Pénzügyminisztériumtól a fórumokon. Előadása nagyon hasznos a következő évi önkormányzati költségvetés tervezésekor, ezért javasoljuk tagjainknak, a részletes előadást kérjék el a TÖOSZ titkárságától (a résztvevők megkapták már e-mailben is).

ASP, Önkormányzati Adattárház

Krucsó Balázs projektvezető és **Szőnyi Lőrinc** alprojektvezető a Magyar Államkincstár képviseletében elmondta, hogy rövidesen újabb 200 önkormányzat csatlakozik az ASP-hez. Az e-learninges oktatási felület mindössze 30%-os kihasználtságú, vagyis a 2/3-a a kollégáknak be sem lép a rendszerbe. Kérik, hogy látogassák az e-learning-es felületet, hiszen Pro Bono pontszámokat is lehet kapni az oktatás teljesítéséért. Az aspoktatas.hu anyagait a személyes képzés előtt ajánlatos felkeresni. Call Center működik és Facebook-csoport is. Azonban ezeken kívül a hivatalos kommunikációs csatornákat is érdemes használni.

Az önkormányzati adattárházról: szoros kapcsolatban a Pénzügyminisztériummal, a Belgyminisztériummal, egyéb kormányzati szervezetekkel és az önkormányzati szövetségekkel történt a tervezés. A célja a kormányzati és önkormányzati döntések támogatása. A Kincstár működteti és forrásrendszerei az ASP szakrend-

Krucsó Balázs projektvezető, Magyar Államkincstár

szerei, az interfészes önkormányzatok saját lokális szakrendszerei. Az adattárházba kerülő adatok deperszonalizálódnak, vagyis személyes adat nem kerülhet be az adattárházba. 2018. június 15-én elindult az adatküldés. Elindult a tesztüzem, és ha hibás adatokat küldtek be az önkormányzattól, a kapcsolattartó hibaüzenetet kap. 116 125 csomag érkezett be 2018. szeptember 25-ig. Ez csak a prototípus. Óriási adathalmazt kezel a rendszer. Az adattárház tesztelésének eredményeit eljuttatja a szövetségek számára is. Az asp@allamkincstar.gov.hu címre érkező észrevételeket kiemelten kezelik.

A résztvevőktől számos felvetés, kérdés és kifogás hangzott el az ASP működésével kapcsolatosan, amikre a projektvezető készséggel válaszolt, pl, hogy a bérkönyveléssel kapcsolatos problémákat ismerik és keresik a megoldást. Hangsúlyozta, hogy minden tisztelete az önkormányzatoknál az ASP-vel dolgozó kollégáké, de meg lehet tanulni annak működését. A Budapesti Gazdasági Egyetem diákjai 8 hónap alatt tanulták meg azt úgy, hogy semmilyen alapismeretük nem volt arról.

A víziközmű-szolgáltatás és a hulladékgazdálkodás aktuális önkormányzati kihívásai, problémái minden fórumon hosszas vitákat generáltak, ezért ezek a témák kiemelt figyelmet nyernek az önkormányzati érdekvédelmi munkában a jövőben. Az elhangzott előadásokat keressék a TÖOSZ e-hírlevelében.

Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program 2018

Szerző: **Steiner Erika,** a TÖOSZ főtitkárhelyettese, Fotó: **Kolin Péter** (TÖOSZ)

A 2018. évi Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program pályázata két témában került meghirdetésre:

- **Közös-többszörös" – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei**
- **Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése**

Közös-többszörös" – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei témában **13 pályázat** érkezett (Budapest, VIII. kerület, Eger, Egyek, Gyömöre, Kiskunhalas, Püspökladány, Ozora, Siklósnagyfalu, Szarvas, Szenyér, Tetétlen, Zalabér,)

Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése témában **20 pályázat** érkezett (Alap, Aldebrő, Arló, Balatonalmádi, Boda, Budapest XIII. kerület, Budapest XIV. kerület, Cered-Zabar-Szilaspagony, Csabaszabadi, Csengele, Ercsi, Jászberény, Kunsziget, Lepsény, Polgár, Putnok, Szarvas, Szekszárd, Váncsod, Zsámbok).

A beérkezett 33 pályázatból az Irányító Bizottság „rövid listába" beválasztott – helyszíni látogatásra érdemesre ítélt – 23 pályázatot, amelyből a látogatások után 8 gyakorlatot juttatott tovább a döntőbe.

Az ünnepélyes díjátadót megelőzően a döntőbe jutott 8 önkormányzat képviselői részt vehettek a Szövetség által szervezett egy napos prezentációs tréningen **Fekete Katalin**, a TÖOSZ trénere vezetésével, ezzel segítve a döntőbe való felkészülést.

2018. november 14-én került megrendezésre a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program záró konferenciája, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Báthory u. 10. szám alatti konferenciatermében.

A 8 döntőbe került önkormányzat prezentációja mellet **Schmidt Jenő,** a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének (TÖOSZ) elnöke köszöntötte a megjelent vendégeket, résztvevőket.

A konferencia érdeklődői részére **Pogácsás Tibor**, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára, **Sztojka Attila**, az Emberi Erőforrások Minisztériuma főosztályvezetője, **Csaplár Zoltán**, az Országos Polgárőr Szövetség önkormányzati elnökhelyettese, valamint **dr. Fegyve-**

res Fiskál Gábor, a DIPOL Humánpolitikai Intézet ügyvezetője tartott szakmai előadást. A konferencia levezető elnöke **dr. Gyergyák Ferenc**, a TÖOSZ főtitkára volt.

Pogácsás Tibor, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára köszöntötte a megjelenteket. Elmondta, hogy a Belügyminisztérium és az önkormányzati szövetségek között rendszeres a párbeszéd. Magyarország településszerkezete igen eltérő, de ez egy adottság, ezzel kell élni. Az eltérésekhez az önkormányzati szövetségek is igazodnak. A TÖOSZ az egyetlen olyan önkormányzati szövetség, amely minden településtípust magában foglal.

Ezt követően arról beszélt, hogy a mai magyar önkormányzati rendszer a rendszerváltás sikerterméke. Az önkormányzatiság lényege, miszerint vannak jogszabályok, saját vállalt feladatok, ennek megoldásához sok segítséget nyújthat, ha sikerül megtalálni azokat a módszereket, amelyekkel vonzó módon meg lehet felelni a jogszabályi- kötelezettségeknek és a lakosság igényeinek. Az önkormányzati rendszer jövőjét illetően hangsúlyozta, hogy alapvető változtatási cél, igény, szükségszerűség jelenleg nincs a rendszert illetően. Előadásában kiemelte a Magyar Falu Programot. A kistelepülések élhetővé válásáért mindenképpen szükséges tenni, a népességmegtartó erő nemcsak pénzügyi kérdés. A kisvárosok, falvak megszervezésére leginkább helyben van lehe-

Pogácsás Tibor

tőség. Hangsúlyozta a közösség szervező és megtartó erejét.

Előadásában az alábbi témák fontosságát hangsúlyozta: szociális célú tüzelőanyag támogatás, téli rezsicsökkentés, kiegyenlítő bérrendezési alap, az önkormányzati munka segítése, az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében" című LIFE16 CCA/HU/000115 sz. projekt kapcsán.

Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke kiemelte, hogy a hagyományokra visszatekintő, több éve működő, az önkormányzatok körében méltán népszerű

Schmidt Jenő

programban vannak visszatérő, minden évben megjelenő témák, ilyen például az esélyegyenlőség, amelyet kiemelten fontosnak és díjazandónak tartanak.

Sztojka Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériuma főosztályvezetője kiemelte, hogy az elmúlt időszakhoz képest az idén érkezett be a legtöbb pályázat az esélyegyenlőségi témában. A roma és nem roma együttélést kormányzati szinten is nagyon fontosnak tartják, a megosztott társadalmi helyzeteket fel kell számolni, arra kell törekedni, hogy a felzárkózás legyen erőteljesebb. Élhetőbbé, versenyképesebbé kell tenni a településeket. A települési identitások megteremtése is cél. Együttélés és közösségformálásnak helyet

Sztojka Attila

adva legyenek olyan fórumok, platformok, ahol találkozhatnak a romák és nem romák. Megyei felzárkózási fórumokat hoztak létre. A társadalom minden szegmense megjelenik itt. A párbeszéd megteremtése a cél. A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alkotásakor minél szélesebb körben, minél több szereplőt be kell vonni. Komplex telepprogram kapcsán is komoly előírás, hogy kivel kell együttműködni. Türelmet, kitartást kell adni, tudatos gondolkodásmóddal.

A roma platformokban először a követelőző magatartás volt jellemző. Gazdasági kihívás és gazdasági érdek a legkisebb közös többszörös. A munkanélküliségi ráta a roma közösségeken belül 18,9%. A helyi erőforrások megfelelő kihasználásával sok jó dolgot lehet generálni. A szociális földprogram például a legkisebb erőforrásból generál változásokat. A településen élő romák és nem romák programjainak hosszú távú céljait kell figyelembe venni. A legfontosabb cél, hogy az adott ember képes lesz-e a munkaerőpiacon integrálódni.

A leglényegesebb, hogy egy településen hogyan lehet közösséget építeni. A település életében ott történnek meg változások, ahol a polgármester nyitott arra, hogy másképp gondolkodjon, más eszközöket vegyen igénybe. Az a kérdés, hogy ki, mit tud felvállalni és hogyan viszonyul ehhez. Fontosnak tartja a nemzetiségi önkormányzatok

szerepét is, amelyek kellő ismereteket kell, hogy nyújtsanak az önkormányzatoknak ahhoz, hogy a település szociális helyzete javuljon.

Csaplár Zoltán, az OPSZ önkormányzati elnökhelyettese az önkormányzatok, a polgárőrség és a rendőrség együttműködését hangsúlyozta. Elmondta, hogy a lakosság igényli a polgárőrség szervezetét és fejlesztését. A rendőrség stratégiai partnere a polgárőrségnek. Az egyesületek és a rendőrség közötti együttműködés jogilag rendezett. Kötelező az együttműködési meg-

Csaplár Zoltán

állapodás megkötése. Az önkormányzatok és a polgárőr egyesületek leginkább ajánlás, hagyomány és személyes kapcsolatok alapján működnek együtt. A polgárőr egyesületek részére az önkormányzati támogatás meghatározó a központi forrás mellett, de indokolt és szükséges, hogy a polgárőr egyesületek beszámoljanak a tevékenységükről a képviselőtestületek részére.

Ezt követően a döntőbe jutott önkormányzatok előadásai következtek.

Elsőként a **„Közös-többszörös" – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei** témában a döntőbe bejutott önkormányzatok prezentálták jó gyakorlataikat.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata képviseletében **dr. Hadnagy József,** az Eszterházy

Dr. Hadnagy József

Károly Egyetem Szociálpedagógia Tanszék vezetője, a SZATECS szakmai segítője tartott előadást.

Eger egyik slumosodott városrésze a Szala. Főleg roma és nem roma családok alkotják a közösséget, akiknek az elmúlt években közös problémájuk lett. Megnövekedett a térségben a drogfogyasztók száma, drogdílerek kezdtek tevékenykedni, s egyre több „együtt-ment" települt be az elhagyott romos házakba, akik miatt a gyermekeket már nem merték engedni az utcára játszani, s a szemét is elhatalmasodott a városrészen. Közösségfejlesztési folyamatba kezdtek, hiszen a városrészben van egy Közösségi Ház, mely kiváló centruma a közösségi és szabadidős tevékenységeknek, valamint a szociális intervenciónak is. Véleményformálókkal végeztek interjúkat s kialakítottak egy aktív magot, akik képessé váltak arra, hogy a közösség többi tagjának véleményét is becsatornázzák. Közösségi kérdőívet juttattak el minden háztartásba, a fő cél az volt, hogy a közösség által fontosnak vélt problémákat térképezzék fel, s ezekre közösségi megoldásokat keressenek.

Rengeteg kérdőívet dolgoztak fel s létrehozták az első fórumot, ahová több mint 60 fő jött el. A fórumokon a közösség megerősítése volt a cél, ezért nem is hívtak előadókat, vendégeket. Lassan a közösség megértette, hogy nekik kell kezdeni valamit s két hónap után a „CSAPAT" önálló nevet adott magának s megindult a munka, lét-

A SZATECS képviselői

rejött a SZATECS, azaz a Szaláért Tenni Akarók Csoportja. Ők hívták össze a fórumokat. Ők kezdtek el kérvényeket megfogalmazni, közös akciókat szervezni. A közösség már nem elégedetlenkedik, hanem akciókat szervez a saját maguk közül választott küldöttség irányításával. Megszervezték a Drogmentes Szaláért Sportnapot is és folyamatosan egyeztetnek az önkormányzattal és a helyi szervezetekkel. A közösség önmagáért tesz és dolgozik, s együttműködésre hívja a város vezetését és szervezeteit, hiszen a Szala a város közös ügye.

Egyek Nagyközség Önkormányzatának képviseletében **dr. Miluczky Attila,** polgármester tartott előadást.

Egyek nagyközség lakossága és önkormányzata éveken át növekvő teherként élte meg a kóbor, ún. cigánykutyák elszaporodását. A kóbor kutyák miatti embertelen helyzetek felhalmozódása súlyos társadalmi feszültséget generált a roma és nem roma lakosság körében. A megoldás érdekében társadalmi szinten és a pályáztatási rendszerben is fontos lépéseket kellett tenni, létrehoztak egy gyepmesteri telepet és a kóbor kutyákat begyűjtik a településről és környékéről. Az ebrendészeket a helyi sajátosságokra épülő 2016. évi kistérségi

Dr. Miluzky Attila

startmunka mintaprogram keretében foglalkoztatták közfoglalkoztatottként. Az önkormányzat ebrendészeti hozzájárulást vezetett be, mely a szolgáltatásokat igénybe vevő települések által befizetett díjakkal együtt 2018. évben a gyepmesteri telep működési költségeit már fedezi.

Kiskunhalas Város Önkormányzata jó gyakorlatát **Szűcs Csaba** alpolgármester prezentálta.

Szűcs Csaba

A szociális segítő hálózat egy olyan komplex roma szociális segítői rendszer, amelynek célja a romák felzárkóztatása, a gyermekek iskolai lemorzsolódásának csökkentése, a nem romák általi elfogadás növelése, s a romák beilleszkedésének elősegítése munkahelyre, egyéb közösségekbe. A rendszer egyik lába a roma származású óvodai-iskolai szociális segítők, akik az intézményekben fogadják a roma származású gyermekeket, segítik iskolai beilleszkedésüket, iskolai és szocializációs problémák esetén segítenek a gyermek szerepvállalásának sikerességében, a nem romák által elfogadtatni a romákat, ezáltal csökkenteni a velük szemben támasztott előítéleteket. A rendszer másik lába a roma származású utcabizalmi felelősök, akik adott szegregátumokban segítenek a romáknak a többségi normák elfogadtatásában, a családoknak a gyermekek iskolába juttatásában, a munkakultúra és a személy számára is elfogadható időstruktúra kialakításában. A rendszert Szűcs Csaba, Kiskunhalas város alpolgármestere koordinálja. Nagyon szoros kapcsolatot ápolnak a helyi szociális intézményrendszerrel, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a munkaügyi központtal, a rendőrséggel, a helyi polgárőrséggel, szociális tevékenységet végző civil szervezetekkel, annak érdekében, hogy Kiskunhalas roma származású polgárai is a helyi közösség elfogadott, hasznos tagjává válhassanak, a családok szociális normahiányai ne kerüljenek átörökítésre, és a roma gyermekek/fiatalok esélyei megközelítsék a nem roma gyermekek/fiatalok lehetőségeit.

Püspökladány Város Önkormányzata képviseletében **Tányér József** intézményvezető mutatta be a döntőbe jutott jó példát.

A város fontosnak tartotta a nemzetiségi kultúra és közösségi hagyomány, népismeret megismertetését a jövő generációjával. Törekedtek arra, hogy ezek a kulturális értékek, minél teljesebb mértékben és szélesebb körben is elérhetővé,

Tányér József

ismertté váljanak a roma lakosság (főként a fiatalok-mint célközönség) számára. A programmal példát kívánnak mutatni a környező településeknek is az együttélés javítására, a partnerség építésére a roma kultúra, hagyományok megőrzésére vonatkozóan. Hagyományőrző táborban ismerkedtek meg a részvevők Püspökladány múltjának kulturális és épített örökségén túl a cigányság életmódjára leginkább jellemző értékekkel.

A szegregátumban (Újtelep) könyvtárpont került kialakításra, ahol 2 közfoglalkoztatott dolgozik. Sok programot szerveznek az itt lakók részére. A civil szervezetekkel jó a kapcsolat. Újtelepen kb. 400 fő a roma lakosság száma, összesen kb. 1700-an laknak itt. Több roma nevelőszülőként dolgozik, valamint közfoglalkoztatottként tevékenykedik.

A helyi polgárőrség és az önkormányzatok együttműködése témájában az alábbi prezentációk kerültek bemutatásra:

Aldebrő Község Önkormányzata jó gyakorlatát **Fükő Renáta** polgárőr mutatta be.

Aldebrőn 1991-ben 101 fővel alakult polgárőrségbe minden „hadra fogható" férfi belépett.

Fükő Renáta

A közösség nagy része a tsz-ben dolgozott, azonos gondjaik, azonos örömeik voltak, életük része volt a polgárőrség. A társadalmi változások éreztették hatásukat. Sokan mentek a munka után, dolgoznak ma is a községen kívül, nincs idejük a köz érdekében dolgozni. A népességfogyás megmutatkozott a polgárőr egyesületben is, harmadára csökkent a tagság. 2015-ben indult a „látható polgárőrség" program, mely újra az élet részévé kívánta tenni a polgárőrséget. A közbiztonság fenntartása, mellett erősen nyitottak az iskola felé, fokozták az egyesület karitatív tevékenységét, egy új képzési központot, közösségi teret hoztak létre.

A legendás közbiztonság vonzó lakhellyé tette Aldebrőt, az önkormányzat kedvező konstrukcióval biztosította a betelepülő családok lakhatását, az iskolai programokat örömmel várják a tanulók, az idősek megbecsülését fejezik ki a gondozási központtal közös akcióik, az időskori aktivitás elősegítése. Az új közösségi tér megteremti az iskolából már kikerült fiatalok megszólításának lehetőségét is.

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzattól Pál Attila, a Prevenciós Központ munkatársa, a Polgárőrök és Ifjú Polgárőrök tevékenységét ismertette.

A XIII. kerületben működő Angyalföld Polgárőr Szervezet 26 éves múlttal rendelkező civil szervezet, mely mindig szem előtt tartotta az állampolgárok biztonságérzetének növelését, a bűnmegelőzésben való aktív részvételt. Az önkormányzat és a Polgárőr Szervezet közös célja a polgárőrök számának folyamatos bővítése, kiemelten az ifjú polgárőrök számának megemelése. A jó gyakorlat ennek egyik módszerét tartalmazza. A Prevenciós Központ 2018-as nyári napközis táborában részvevő fiatalok részére „Polgárőr nap a fiatalokért" címmel minden héten programot szervez-

Pál Attila

tek, amelyen 5 ifjú polgárőr vett részt diákmunkásként. Ezeken a napokon más-más programmal készültek az ifjú polgárőrök a felnőtt polgárőrök bevonásával. A program középpontjában az ifjak a saját készségeiket, képességeiket mutatták be, tanították meg a táborba járó gyerekeknek. Az új módszer célja, az érdeklődés felkeltése a polgárőri munka és a közösséghez való tartozás iránt.

A 2017-es évben az ifjú polgárőrök létszáma elérte a 10 főt. Az ifjú polgárőrök szakmai irányí-

tását az a polgárőr végzi, aki egyben a Prevenciós Központban ifjúságvédelmi szociális munkása is.

Csabaszabadi Község Önkormányzata jó gyakorlatát **Szeverényi Attiláné** polgármester és **Kesjár Mátyás** a Polgár Egyesület elnöke mutatta be.

A Polgárőr Egyesület a településen 2011-ben alakult. Csabaszabadi Község Önkormányzatának és a Csabaszabadiért Polgárőr Egyesületnek

Kesjár Mátyás

az egyesület megalakulásától létezik együttműködési megállapodása. Az együttműködés alapján mind az önkormányzat, mind pedig a polgárőr egyesület kiemelten fontosnak tartja a közbiztonság fenntartásával egyidejűleg, a fiatalok megtartását a településen. A fiatalok megtartása, illetve a közéletbe való bevonása nehézkes, hiszen a gyerekek, fiatalok a környező településeken járnak oktatási intézményekbe, ahonnan csak a késő délutáni órákban érkeznek haza. Ezért szerencsés, hogy egy a civil életben pedagógusként dolgozó polgárőr tud a fiatalokkal foglalkozni, hétvégén saját szabadidejük terhére feladatokkal ellátni, versenyekre felkészíteni és mindezt úgy, hogy a fiatalok jókedvűen, egymást szórakoztatva végezzék el. Így a fiatalok motiváltak maradnak, nem teherként tekintenek a feladataikra. Nehézség, hogy a 14. évet betöltött gyerekek általában messzebbre mennek tanulni, esetleg kollégiumba és nem maradnak a településen. A polgárőrség nyári szünetben a gyerekeknek foglalkoztatásokat tart, a környező településekről is részt vesznek ezeken a programokon. 20 fő polgárőr és 6 ifjú polgárőr tagja az egyesületnek.

A polgárőrség célja az ifjúpolgárőrökkel, hogy neveljék őket, még ha nem is maradnak a településen (bár szeretnék ezt elérni), a szemléletet, hozzáállást szeretnék a gyerekeknek megtanítani.

Lepsény Nagyközség Önkormányzata prezentációját **Salamon Béla** polgármester mutatta be.

A Lepsényi Polgárőr Egyesület 1991-ben alakult, a kezdeti lelkesedést követően a szervezet egy ideig stagnált. A 2014-ben megválasztott testület központi feladatául tűzte ki a település közbiztonságának javítását, amelyben fontos szerepet szánt a helyi polgárőrségnek. Közmeghallgatáson hívta fel a lakosság figyelmét a képviselő-testület, hogy milyen fontos feladat lenne a szervezet újjászervezése és működőképessé tétele. A felhívás meghallgatásra talált a lakosság és a polgárőrség körében, megkezdődött az újjászervezés, melyhez minden szükséges segítséget megadott a képviselő-testület. Az egyesület új elnököt és vezetőséget választott, megkötötték az előírt együttműködési megállapodásokat, önkormányzati támogatással beszerezték a szükséges eszközöket, az OPSZ Fejér Megyei Szervezete pedig gépjármű-

Salamon Béla

vekkel, az idei évtől pedig egy munkakutya kihelyezésével segíti a munkájukat. Az önkormányzat támogatta az egyesületet azon elképzelés megvalósításában is, hogy a településen kerüljön kialakításra egy kutyakiképző bázis, hogy minél több polgárőr egyesület kaphasson négylábú segítőt. Az egyesület és az önkormányzat megállapodást kötött, mely rögzíti a két szervezet közötti szoros kapcsolatot. Az egyesület bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági foglalkozásokat és előadásokat tart az óvodában, iskolában és a nyugdíjas klubban, jelen van a települési rendezvényeken, valamint részt vesz a feladatköréhez kötődő pályázatok megvalósításában, például az Autómentes Nap lebonyolításában. A következő önkormányzattal közös projekt egy olyan szabadidős tér kialakítása, amely segíti a fiatalok közbiztonságra és önvédelemre nevelését, a helyi kohézió erősítését.

Dr. Fegyveres-Fiskál Gábor, a DIPOL Humánpolitikai Intézet ügyvezetője, Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata alpolgármestere a TOP-

Dr. Fegyveres-Fiskál Gábor

6.9.1-16-HM1-2017-00001 sz. pályázat keretében végrehajtott, a településrészek felzárkózása érdekében megvalósuló Közösségi Beavatkozási Tervről számolt be. A projekt célja Hódmezővásárhely szegregátumnak, ill. szegregációval veszélyeztetett területnek minősülő részein élők közösségi és egyéni szintű integrációjának elősegítése. A projekt keretében javítani kívánják az itt élő, hátrányos helyzetű emberek életlehetőségeit.

A program zárásaként a díjátadás következett.

I. díj: Kiskunhalas

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával meghirdetett „Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei témában:

Első díj: **Kiskunhalas**, 1 200 000 Ft
Második díj: **Eger**, 800 000 Ft
Harmadik díj: **Egyek**, 500 000 Ft

A Program Irányító Bizottsága döntése alapján különdíjban részesült: **Püspökladány**

Az elismeréseket **Schmidt Jenő**, a TÖOSZ elnöke és **Sztojka Attila**, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Felzárkózási Fejlesztések Főosztálya főosztályvezetője adták át.

I. díj: Aldebrő

A Belügyminisztérium támogatásával meghirdetett „Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése” témában:

Első díj: **Aldebrő**, 1 200 000 Ft

Második díj: **Lepsény**, 1 000 000 Ft

Harmadik díj: **Budapest Főváros XIII. kerület**, 800 000 Ft

A Program Irányító Bizottsága döntése alapján különdíjban részesült: **Csabaszabadi**

Az elismeréseket **Schmidt Jenő**, a TÖOSZ elnöke, **dr. Dukai Miklós**, a Belügyminisztérium önkormányzati helyettes államtitkára és **Csaplár Zoltán**, az Országos Polgárőr Szövetség önkormányzati elnökhelyettese adták át.

Műhelymunka és információs nap Budaörsön

Szerző, fotó: **Kolin Péter,** a TÖOSZ kommunikációs titkára

Budaörs második helyezést ért el tavaly a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program keretében benyújtott pályázatával. A településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei kategóriában nyertes példaértékű gyakorlatukat interaktív disszeminációs nap keretében mutatták be idén novemberben, Budaörsön az érdeklődő önkormányzatok számára.

Az eredményes iskolai szereplés, a hatékony integráció támogatása, a korai lemorzsolódás megakadályozása – Együttműködés a Budaörsi Tanoda és Budaörs Város Önkormányzata között – ezzel a címmel nevezett és lett sikeres 2017-ben Budaörs Város Önkormányzata a Budaörsi Tanodával közösen a TÖOSZ az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával kiírt pályázati témában.

A pályázati dokumentum szerint a jó gyakorlat célja: *„Minden fiatalnak megadni a lehetőséget, aki Budaörsön él, tanul, hogy képességeit a legnagyobb mértékben kiaknázza, készségeit fejlessze, legyen szó felzárkóztatásról vagy tehetséggondozásról."* Mint írták: *„A foglalkozások kiscsoportosak és minden tantárgyból szakember által vezetettek. A szervezet az oktatáson kívül isko-*

Budaörs prezentációja a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Pályázati Program 2017-es döntőjén

laszerekkel, más eszközökkel és szabadidős programokkal, nyári tábori lehetőség biztosításával, kulturális ismeretterjesztő foglalkozások szervezésével is segíti a célcsoport esélyegyenlőségének megteremtését. A tanulók kiválasztása során figyelembe veszik az együttműködő iskolák, a gyermekjóléti szolgálat javaslatait, a szülők érdeklődését. A tanoda segítséget nyújt felnőttek tanulásában, a munkaerőpiacon történő váltáshoz szükséges képességekhez juttatásában, de menekült státuszban lévőknek is, számukra magyar nyelv oktatásában, az integrációjuk segítésben."

A Budaörsi Tanoda működését a budaörsi iskolákkal folytatott együttműködés keretében kezdte megvalósítani. Az iskolai kudarcnak kitett tanulókat így maguk az iskolák terelték a tanoda irá-

„Ki tud többet a cigányokról?" totót töltenek ki a résztvevők

Lakatos György, a Budaörsi Tanoda vezetője

A Budaörsi Tanoda és Nyírgyulaj Község közötti együttműködés fontosabb elemeit Barkaszi Judit, Nyírgyulaj Község Önkormányzatának jegyzője mutatta be

nyába. A Tanoda jellegéből adódóan, a tanév közben iskolai oktatás után, délutánonként foglalkozik a hozzájuk fordulókkal. Jó kapcsolatot ápolnak más tanodákkal, önkormányzatokkal, így az itt jelenlévő tudás tágabb körben is ismerté válhat.

A jó gyakorlatot terjesztését célzó, budaörsi PostART kulturális színtéren tartott 2018. november 5-i eseményen **Vágó Csaba** kabinetvezető Budaörs Város Önkormányzata részéről köszöntötte a résztvevőket, majd **Lakatos György**, a Budaörsi Tanoda vezetője számolt be az elmúlt egy év alatt megvalósult programokról, eseményekről, történésekről. Ezt követően műhelymunka keretében beszélgetést, interaktív foglalkozást tartottak arról, hogy miképpen lehet továbbadni a budaörsi példát. A résztvevők ellátogattak a Budaörsi Tanodába, ahol megtekinthették, hogyan zajlik a korrepetálás, fejlesztés, vagy éppen az egyéni foglalkozás.

Az információs napon Budapest XIII. kerületéből, Nyírgyulajról, Gödöllőről, Budaörsről érkeztek résztvevők. A fővárosi kerület munkatársaival eddig még nem, a többi településsel azonban egész évben együtt dolgozunk – mondta Lakatos György. Hozzátette: folyamatosan építik a kapcsolatokat, mindez egy-egy konferencián túlmutat, tényleges közös munka van. Tanodai programokban vesznek részt közösen, felzárkóztató programokban működnek együtt, Biztos Kezdet Gyerekházakat hoznak létre, tanácsokat adnak. Az egyik legfontosabb dolog, hogy jelen vannak, *„nem távirányítással működnek a dolgok”*, hanem közösen végzik a programokat – hangsúlyozta a tanoda vezetője.

Nagy bajban vagyunk, amikor be kell mutatnunk egy ilyen tevékenységet, a jéghegynek a csúcsát, a munkának, a tevékenységnek a 10%-át tudjuk megmutatni – hívta fel a figyelmet **Lakatos György**.

Kiemelte: minden munkának az alapja, hogy ne legyen feszültség, hogy bele tudjanak menni a részletekbe és őszintén tudjanak megbeszélni problémákat és felmerülő történeteket. A tanodában a gyerekekkel nagyon sok esetben inkább feszültségoldással foglalkoznak és azzal, hogy a gyerekek elengedjék magukat és bizalmat építsenek ki a tanárokkal. *„Ez az első és legfontosabb dolog és csak utána kezdünk el dolgozni velük”* – tette hozzá.

A tanodával kapcsolatban elmondta: diákjaik közül minden általános iskolás gyerek továbbtanul, a középiskolások pedig leérettségiznek és beadják jelentkezésüket valamely felsőoktatási

intézménybe. Tehetséggondozás terén is rendkívül sikeresek: színjátszó csoportjuk, táncszínházi előadásaik évek óta a diák színjátszó versenyek élvonalában szerepel, kispályás focicsapatuk sikeres, diákjaik között akrobatikus rock and roll világbajnok, latin versenytáncban több magyar bajnok és labdarúgás utánpótlásban országos diákolimpia-győztes is található.

Arra a kérdésre, hogy mi az, ami az ő jó példájuk alapján átvehető, elindítható bármely hasonló kihívásokkal szembenéző településen, **Lakatos György** úgy fogalmazott: *„Egyetlen program sem könnyű. Ha valamit komolyan akarunk csinálni, akkor minden programot rendkívül nehéz elindítani, mert kapcsolatokat kell kiépíteni az emberekkel.”* Hozzátette: *„Nem véletlenül ültünk le és próbáltunk kapcsolatot kiépíteni, mert ez a legnehezebb dolog a világon. A mostani rendezvény egyik legfontosabb célja egymás megismerése, mivel ha nem ismerjük meg egymást, akkor nem tudunk elkezdeni dolgozni. Ha egy települési önkormányzat vagy egy szervezet nem ismeri meg a helyi cigányokat, vagy fordítva, ha egy cigány szervezet nem akarja megismerni a településen élőket, vagy azokat, akikkel együtt dolgoznak, akkor nincs továbblépés, nem tudnak valós munkát elindítani egy településen. Ez az egyik alapja, a másik az együttműködés, az, hogy van-e együttműködés az önkormányzat, a civil szervezetek, a cigány lakosság között. Ha nincs együttműködés akkor nem lehet jó munkát végezni.”*

Budaörs díjnyertes pályázata és valamennyi pályázati anyag megtalálható a program internetes oldalán: www.legjobbonkormanyzati-gyakorlatok.hu

A lakosságlétszám növekszik

Szerző: **Hajós Anna**

Nyugat-Dunántúlon, Zala megyében, Zalaegerszegtől két kilométernyire fekszik Babosdöbréte. Két további település is tartozik hozzá: Kökényesmindszent és Rám. Története a XII. században már írásos emlékben rögzült, Zalavár várszolgái éltek itt. A török időkig kápolnás hely volt, ám elpusztították, a lakosok török fogságba kerültek, kiszabadításuk komoly nehézséget jelentettek a megmaradt okiratok szerint az itt maradottaknak. A 2000-res években nőtt a község népszerűsége, többen költöztek ide. Vezetékes gázellátás és szennyvízhálózat épült ki. Lakosainak száma jelenleg mintegy ötszáz fő. Nevének második része az évszázadok folyamán fontos szerepet betöltött Debréte családtól származik. Az első rész eredetéről Szinayné Csarmasz Bernadett polgármester asszonyt kérdezem.

– Ők ott milyen munkát vállalnak?

– Vegyesen, van, aki az építőiparban dolgozik, más a húsiparban, vagy éppen kamionos.

– *Ez azt is jelenti, hogy nem túl sok az adóbevétele a községnek?*

– Valóban. Van egy asztalosműhely, egy autószerelő műhely, mezőgazdasági vállalkozóink működnek. A MOL-nak is vannak itt olajkútjai, de az sem olyan sok.

– *Milyen nevezetességek találhatók a településen?*

– Van egy szép római katolikus templomunk. Meg egy eléggé romos állapotú, önkormányzati tulajdonú, régi kastélyépületünk, amelyben belül folyik a felújítás. A kötelező ellátást szolgáló orvosi rendelő, könyvtár, kulturális színtér található benne. Pályázati pénzből tudjuk felújítani most az orvosi rendelőt, tavaly is nyertünk a kulturális részre 18 millió forintot.

– *Pályáztak más fejlesztésre is?*

– Igen, tizenegy pályázatot adtunk be. Különböző események és létesítmények támogatása érdekében.

– *Például?*

– Szinte háromhetente vannak nálunk rendezvények, összejövetelek. A kulturális egyesületünkkel szövetségben közösen szervezünk több, nagyobb volumenű eseményt. Pajtaszínházra pályáztunk most, amely kiválthatná, hogy sátrat kelljen ilyen alkalmakra bérelnünk. Kerékpárokra, valamint egy kerékpáros pihenőhely létesítésére pályáztunk a turisztikai útvonalunk mellé. Támogatást szeretnénk a főzőtanfolyamokhoz egy pergolára és kemencére. Vis maior pályázatokat adtunk be utak karbantartására. A zártkertekhez vezető utak létesítésére is adtunk be pályázatot, mert itt is sokan élnek, bejelentett lakosaink vannak ott, de nem nyertünk.

– *Közmunkára van lehetőség?*

– Igen, mindenkit, akit lehetett felvettünk. Például olajtököt termeltünk.

– *Mit csinálnak vele?*

– Megkapják a lakosok; mindenkinek jut két deci olaj. Rendben tartják a közmunkásaink a köztemetőt és a közterületeket. Volt pályázatunk egy traktor vásárlására, azt is megnyertük, rövidesen érkezik a traktor 12 és félmillió forintnyi értékben; azzal takarítjuk majd az utat, használjuk hó eltakarításra, ágdarálásra is. Felvettünk egy alkalmazottat a kezelésére.

– *Tud a turizmusban valamilyen szerepet vállalni a település?*

– Egyelőre nem. Nincs olyan helyszín, szállásadó sincs a faluban, aki ezt vállalná. Pedig van szép játszóterünk, focipályánk, modern gumi-

borítású teniszpályánk, kézilabdapályának is használható.

– *Mióta tagja a TÖOSZ-nak Babosdöbréte?*

– Nemrég léptünk be a Szövetségbe. Novemberben volt a Balaton partján egy rendezvényük, és számomra – tavaly augusztus óta vagyok polgármester – akkor derült ki, hogy nem vagyunk tagok. Csak véletlenül értesültünk az eseményről.

– *Ez azt jelenti, hogy időközi választáson nyerte el a polgármester címet? Mi történt az elődjével?*

– Csak annyit mondhatok, nyomozás folyik ellene.

– *Miben tud a Szövetség segíteni önöknek?*

– Igazából még nem tudom, érdeklődéssel figyeljük a lehetőségeket.

– *Van még valami, amiről szívesen beszélne a többi önkormányzat részére, bemutatkozásként?*

– Nálunk a közösségi élet nagyon erős. Segítünk egymásnak. Van szociális tűzifa, közösségi munkában felvágjuk, és úgy visszük ki házhoz a rászorulóknak. Apró dolgok segítenek, hogy boldogok legyenek az itt élők. Bármelyik településen, ahová meghívtak, egyiken sem voltak egy-egy eseményen annyian, mint nálunk. Vígh László, Zala megye országgyűlési képviselő, miniszteri biztos úr támogatását mindig érezzük a faluban, itt volt a most bevezetett Babosdöbrétéért Díj átadásán is, és segít ha gondjainkkal hozzá fordulunk.

Láthatóvá és bejárhatóvá teheti intézményeit.
A TÖOSZ Székháza is része lett a virtuális világnak.
Nézze meg saját szemével!

go2mapshungary.hu/referencia

Mezőcsokonya

Szerző: **Hajós Anna**

Mezőcsokonya kistelepülés a Dél-Dunántúlon, Somogy megyében. (Sajnos a Wikipédia Veszprém megyébe helyezi a térképén) Története már a középkortól nyomon követhető. Megszenvedték a törökök jelenlétét, kiűzésük után csak 27 jobbágygazda élt itt, ám számuk rohamosan nőtt a következő évszázadok során. Az 1948-as államosítás, a szövetkezetesítés visszavetette a fejlődést, a község fokozatosan elvesztette önállóságát. A rendszerváltás után nyerte vissza a falu az autonómiáját, és hozta létre polgármesteri hivatalát. Polgármesterüket, Sudár Zoltánt kérdeztük a település jelenéről, és jövőbeli terveikről.

– *Mióta polgármester?*

– 2014–ben választottak meg. Előtte az önkormányzatnál műszaki ügyintéző voltam.

– *Hány lakosa van a településnek?*

– 1245 körüli a lakos szám. Arányos az összetételük, ha nézzük, hogy nyolc gyerekünk van a mini bölcsődében, a hatvan személyes, kétcsoportos óvodánk telített létszámmal működik, 240 pedig a hatvan év felettiek száma. Körzetes az iskolánk, az ide járó 140 gyerek közül 105 a helyi. A többiek a szomszéd településekről járnak be.

– *Mióta tagjai a TÖOSZ-nak?*

– Résztvevői vagyunk az eseményeknek folyamatosan, de tagjai idén lettünk a szövetségnek.

– *Mivel foglalkoznak az ott élők?*

– Miután Kaposvártól 16 kilométerre vagyunk, sokan bejárnak a megyeszékhelyre dolgozni. Itt helyben minimális a munkalehetőség: pékség működik, vannak családi vállalkozások, kis boltok. Az önkormányzat számít nagy foglalkoztatónak, az iskola és az óvoda, bölcsőde révén. Tizennyolc a közfoglalkoztatottunk és négyen budapesti kft révén dolgoznak ugyanígy. Ők az idősekkel foglalkoznak. Segítenek a kapcsolattartásban, az internetes világ megismerésében, annak révén a családi kötelékek tartásában.

– *Miből van pénze az önkormányzatnak?*

– Nincs pénzünk, tengődünk. Minimális az adóbevételünk. Szűken haladja meg a 10 millió forintot. Nincs olyan cég, vagy üzem a község területén, amelyik számottevő adóbevételt hozna.

– *Turizmus, idegenforgalom?*

– Sajnos ez sem működik nálunk. Nem a Balaton irányában vagyunk, a főutakhoz is csak egy kis körrel lehet csatlakozni, alsóbbrendű úton.

– *Van a település történelmének olyan része, amelyet ápolni tudnak, amire büszkék?*

– Tájházunk van, de ez nem igazán érdekli folyamatosan az embereket.

– *Közösségi életük azért van?*

– Igen, azt próbáljuk fenntartani. Két nyugdíjasklubunk működik, ezért a programok is duplázódnak. Tartják a kapcsolatot a társtelepülésekkel. Ezeknél a rendezvényeknél három más településre is elkísérjük őket a programok során. Itt Mezőcsokonyán sikeres a gyermeknapunk, amelyet az önkormányzat a különböző szervezetekkel közösen tart a hivatalos gyermeknap utáni héten. Augusztus 20. előtt ünnepeljük a falunapunkat. Ilyenkor, decemberben pedig az adventet; a négy gyertyát szombatonként külön gyújtjuk meg a település központjában, ahol felállítjuk a karácsonyfát, egy kis házikóban berendezzük a Betlehemet. Három egyház működik aktívan nálunk. Az első szombaton a katolikusok, a másodikon a református egyház, a harmadikon a pünkösdi evangélisták, a negyediken pedig közösen gyújtjuk a lángot. Mindegyik alkalommal más-más csoport, óvodások, iskolások, nyugdíjasok műsora kíséri az eseményt. A negyedik gyertyagyújtás után az iskola tornatermében megvendégeljük a lakosságot. Így záródik a karácsony. Persze volt novemberben nyugdíjas köszöntő, évente kétszer a labdarúgó sportegyesület számára – akik megye II.-ben játszanak – tartunk rendezvényt.

– A régi hírekben szerepel, hogy Mezőcsokonyán meleg vizet találtak, ezzel történt valami?

– Bár már elmúltam ötven éves, de ez nem az én életemben történt. Olajat kerestek, amelynek a nyomán tört fel helyette a meleg víz. Az esetből mi csokonyaiak kicsit szerencsétlenül jöttünk ki, nemcsak azért, mert meleg vizet találtak, hanem ennek nincs akkora nyomása, hogy önmagától törne fel, csak szivattyúzással, kompresszorozással lehetne felhozni. Másrészt az olajmező ugyan a mi nevünket viseli, de a szomszéd településen van a kút, és ők kapják belőle az adóbevételt. A kezdeti korban nálunk ennek a fúrásnak a nyomán kialakult iszapfürdő csak rövid ideig tartott. Lehet, hogy napi szinten közérzetjavító volt, de nem lett bevizsgálva. Nem jött létre olyan befektetési környezet, amely ennek a bevizsgálását finanszírozta volna, a településnek esetleg kiugró lehetőséget nyújtva.

– Milyen fejlesztési terveik vannak?

– Nem biztos, hogy létezik olyan fejlesztés, ami előretörési módot biztosítana Mezőcsokonyának. A legfontosabb célkitűzésünk az új lakókörnyezet létrehozása. Bérlakásokat szeretnénk kialakítani, mert a Kaposvártól lévő távolságunk nem akkora mérvű, hogy a beutazás oda számottevő akadályba ütközne. Egyre többen találnak munkalehetőséget a városban, bár ez belső-Somogyban nem egy magas iparral rendelkező terület, hanem a *„rabszolgamunka”*, a gépsor melletti összeszerelő üzemek helye. Nem kihalóban van a lakosság, hanem mondhatjuk, hogy stagnál, talán azt is, hogy fiatalodik, ami viszont pozitívum. Ez is bizonyítja, hogy a településnek van jövője. Kaposvár közel van, mi pedig próbálunk olyan lakókörnyezetet kialakítani, ahol kedvük van az itt lakóknak, ide költözőknek élni. Olyan közösségi programokkal, rendezvényekkel is vonzzuk őket, amelyek képesek összetartani az embereket. Rávesszük ezekkel őket, hogy ne csak a saját kis szűk környezetükben töltsék el az idejüket, hanem kapcsolódjanak egymás felé.

– A település címerében két érdekes fémtárgy van. Mit ábrázolnak?

– Ekevasak ezek, utalás a mezőgazdaságra. A fa pedig a címerben a honfoglaló hét vezérnek a tiszteletére jó néhány évvel ezelőtt ültetett fákra utal.

Köllner Ferenc Emlékdíjat kapott Szirbik Imre

Szerző: **Kolin Péter,** a TÖOSZ kommunikációs titkára

A TÖOSZ Elnöksége Köllner Ferenc Emlékdíj kitüntetést adományozott Szirbik Imre, Szentes Város Önkormányzata polgármestere, a TÖOSZ Felügyelő Bizottság elnöke részére, a helyi önkormányzatok, valamint a TÖOSZ szerepének, súlyának és rangjának erősítése érdekében végzett kiemelkedő és következetes tevékenysége elismeréseként.

A Köllner Ferenc Emlékdíj minden év szeptember 30-án, az Önkormányzatok Napján ünnepi keretek között kerül átadásra. Tekintettel, hogy ebben az időpontban Szirbik Imre munkatársaival a Virágzó Közösségek világversenyén, a vízutak védelmében végzett munkájával ezüst minősítést elnyert Szentes elismerését vehette át Kanadában, a Köllner Ferenc Emlékdíjat 2018 november 20-án, Szarvason, a területileg érintett Regionális Polgármesteri Fórumon adta át részére ünnepélyes keretek között Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke.

Szirbik Imre 1953. szeptember 1-jén született Makón. Középiskolai tanulmányait Szegeden végezte, majd 1977-ben diplomázott közgazdászként a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen. Később a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolán villamos üzemmérnöki képesítést szerzett, majd 2000-ben okleveles pénzügyi revizori vizsgát tett.

Szentes és Csongrád megye politikai életének hosszú idő óta meghatározó, egyik legtapasztaltabb szereplője: 1986-1990 között Szentes város tanácselnöke. A rendszerváltás utáni első ciklusban helyi önkormányzati képviselőként dolgozott, de mandátumot szerzett a Csongrád Megyei Közgyűlésben is, amelynek megszakítás nélkül azóta is tagja. 1994-ben az MSZP színeiben polgármesterré választották, majd a soron következő választásokon (1998, 2002, 2006, 2010, 2014) a szavazók rendre megerősítették pozíciójában. 2006 és 2010 között Csongrád megye 5. választókerületének (Szentesnek és térségének) országgyűlési képviselője volt, az MSZP frakciójában foglalt helyet; az európai ügyek bizottságának tagjaként dolgozott. A 2010-es országgyűlési választáson – a városvezetői és a képviselői poszt egyidejű betöltése által okozott túlzott terhelésre hivatkozva – nem indult.

Tagja volt a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanácsnak és az EU Európai Régiók Tanácsa fenntartható fejlődés szakbizottságának, elnöke volt a Szentes Kistérség Többcélú Társulásnak.

Publikációi jelentek meg önkormányzati-pénzügyi és területfejlesztési témakörökben. Az 1990-es években az USA Nemzetközi Fejlesztési Hivatala (USAID) koordinációja alatt részt vett a magyar önkormányzati költségvetési reformprogram kidolgozásában, együttműködve Köllner Ferenccel. Önkormányzati és gazdasági-pénzügyi témákban

rendszeresen tart előadást a Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak.

Házas, felesége higiénikus, természetgyógyász. Négy gyermeket neveltek: három fiút és egy leányt. Német nyelven társalgási szinten beszél.

Szirbik Imre tevékenykedett a Kisvárosi Önkormányzatok Szövetségének elnökségében, majd 2015. április 9-én, a TÖOSZ tisztújító küldöttgyűlésén megválasztották a Szövetség Felügyelő Bizottsága elnökének.

Több évtizedes sikeres településvezetői munkája mellett mindig törekedett a város és térsége, valamint az önkormányzatok közötti együttműködések megteremtésére, szervezésére. Tevékenységét az önkormányzatiság iránti elkötelezettség, valamint a szakmaiság jellemezte. Következetes és kitartó munkájának köszönhetően sohasem a pártpolitikai szemben állást, hanem a párbeszédet tartotta szem előtt, amelynek ékes bizonyítéka, hogy 2014-es önkormányzati választások óta a szentesi képviselő-testületben (a 15 főből 8 Fidesz-KDNP képviselő) kisebbségben is eredményesen dolgozik, minden esztendőben egyhangú szavazással alkotják meg az éves költségvetésről szóló rendeletüket.

Szakmai tudása, emberi hozzáállása és az önkormányzatok széles közössége érdekében végzett több évtizedes tevékenysége alapján a TÖOSZ Elnöksége 2018. évben a Köllner Ferenc Emlékdíjat Szirbik Imre Szentes város polgármestere, a TÖOSZ Felügyelő Bizottság elnöke részére adományozta.

Alkalmazkodj okosan!

Szerző: **Fegyveres-Fiskál Gábor** klímaszakértő, DIPOL Humánpolitikai Intézet

Az ember klímaváltozásra tett hatásának mértékét nem szeretném értékelni, ezen vitatkozzanak a tudósok. A klímaváltozás következményeit és az ahhoz való alkalmazkodás lehetőségeit viszont tanítani kell az embereknek, mert azt a tényt, hogy változik az átlaghőmérséklet és ez ránk magyarokra is komoly kihatással van, sajnos már senki sem cáfolja.

„Mivel nincs B bolygó, nincs B terv!"
(ENSZ főtitkár)

A globális klímaváltozás égető veszélyt jelent a lakosság egészségére, a gazdaságra és a természeti környezetünkre, éppen ezért a klímaváltozás jelenleg talán a legnagyobb probléma az emberiség számára, amellyel azonban sajnálatos módon még mindig nem foglalkozunk eleget.

Az önkormányzatnak, mint a települések önállóan választott döntéshozó intézményének a konkrét beavatkozás mellett kommunikációs feladatokat is el kell látnia, hiszen a tájékozatlan vagy alul-, esetleg félretájékoztatott lakosok nagyobb valószínűséggel hoznak helytelen döntéseket. Éppen ezért tennünk kell és tudunk is tenni a helyi lakosság környezettudatosabb szemléletformálásáért, a téma iránti érzékenyítéséért, hiszen kimondatlanul is ezt várják el azok, akik feljogosítottak a döntéshozatalra. A cselekvéskényszer felelősségét azonban meg tudjuk osztani, ha felvilágosítunk, ha megismertetjük azokkal az információkkal az érdekelteket, amelyek segítségével mindenki képes hatást gyakorolni a mikrokörnyezetére.

De mit is jelent a klímaváltozás napjainkban és miért kell lépéseket tennünk a mérséklésére?

A tudósok igazolták, hogy földtörténeti múltban bekövetkezett klímaváltozások mindig jelentős ökológiai hatásokkal jártak, növény- és állat fajoktömeges kihalását, új fajok dominánssá válását és a táj képének alapvető megváltozását eredményezték.

A jelen klímaváltozás antropogén (emberi hatás által okozott) eredetét a kutatási eredmények és megfigyelések is egyértelműen alátámasztják. A jelenség mögött az emberiség túlnépesedéséből fakadó okok, a fosszilis energiahordozók ipari forradalom óta tartó kitermelése és elégetése, az erdők és természetes vizes élőhelyek rohamos kiirtása, az ipari és közlekedési környezetszennyezés, a fenntarthatatlan mezőgazdasági gyakorlat, és a rohamosan előretörő urbanizáció áll.

Az emberi populáció drasztikus növekedésének egyik káros eredménye az **üvegházhatás**. A jelenség következtében a bolygó légköre a Napból származó sugárzást hatékonyabban engedi át, mint amilyen mértékben a saját hőmérsékleti sugárzását visszafelé átengedi az űrbe. Ez a jelenség élettanilag fontos, hiszen enélkül nem alakulha-

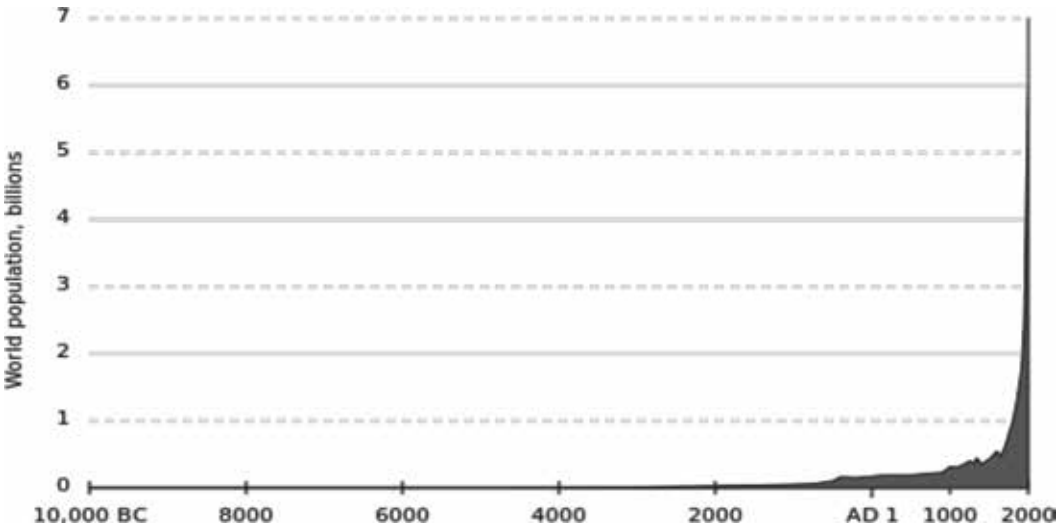

Bolygónk emberi populációjának népességnövekedése az emberiség írott történelmének hajnalától (Kr e. 10000) a XXI. századig (Kr. u 2000).

tott volna ki az élet Földünkön, de mára sajnos a légkörbe jutatott üvegházhatású gázok koncentrációja oly méreteket öltött, amely miatt jelentős hőtöbblet keletkezik, ami a bolygó folyamatos melegedéséhez vezet.

Jelenleg a Föld légkörének mindössze 0,039%-át teszi ki a **szén-dioxid**, amely az egyik legfontosabb üvegházhatású gáz (a Vénusz légkörének 96,5%-a, a Mars légkörének 95,3%-a). Ez első hallásra nem tűnhet soknak, de elgondokodtató az a számadat, hogy amíg egy évszázaddal ezelőtt 300 ppm (milliomod rész) volt a koncentrációja, 2005-ben már 375 ppm-et mértek, ami jelentős növekedést jelent. A szén-dioxidnak a koncentrációja nem kívánatos módon, az emberi tevékenység következtében fokozatosan növekszik, így a légkör túl sok hőt tart vissza, ami felmelegedéshez vezet. Bár a szén-dioxid koncentrációja a légkörben alacsony, az üvegházhatású gázok mennyiségét növeli a fosszilis eredetű (szén, kőolaj, földgáz) energiahordozók elégetése, az erdők kiirtása, a mezőgazdasági területek terjedése (kevesebb szén-dioxid használódik el fotoszintézis útján). Ha megbomlik a légkör összetételének egyensúlya az üvegházhatás felerősödik, ennek következménye pedig a globális felmelegedés, ami klímaváltozáshoz vezet. Egy esetleges klímaváltozás viszont nagyon súlyos következményekkel súlytaná Földünk teljes élővilágát, beleértve az embert is.

Magyarországon nem olvadnak a jéghegyek

A világsajtóban szinte minden napra jut egy, **a klímaváltozás**sal kapcsolatos katasztrófa hír. Emlékeztetőül elég talán a közelmúlt néhány eseményét megemlíteni: Kaliforniában az eddigi legnagyobb tűzvész tombolt, a Michael hurrikán lecsapott Floridára, emberéleteket követelő viharok pusztítanak Olaszországban és katasztrófahelyzet van Franciarországban. A klímaváltozás hatására az 1970-es évek óta megnégyszereződtek az időjárással összefüggő természeti katasztrófák a Vöröskereszt és a Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC) szerint. A segélyszervezeteknek a 70-es években évente „csak" 80-100 ilyen jellegű katasztrófa miatt kellett intézkedniük, az elmúlt évben azonban már 400 ilyen esetet regisztráltak.

Hihetjük és bizakodhatunk abban, hogy a Kárpát-mendence védettségét élvező hazánkra a felmelegedés szinte semmilyen hatást nem gyakorol, ezzel szemben sajnos Magyarország a különösen sérülékeny éghajlati térségek közé tartozik. Az átlag**hőmérséklet emelkedése** Magyarországon a XX. században +0.9 °C volt, 2010-2017

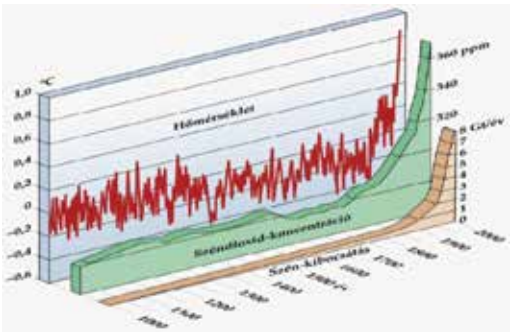

Antropogén szén-kibocsátás, légköri szén-dioxid koncentráció és hőmérséklet kapcsolata

között pedig a 6 legmelegebb évet mérték, amióta a meterológiai szolgálat regisztrálja az adatokat. Mindösszesen 1 °C! Nem tűnik nagy problémának, hiszen nyáron nem veszünk fel másik ruhát 30 vagy 31 °C-ban, és télen sem hordunk másik sapkát mínusz 8 vagy 9 C esetén.

Azonban nem dughatjuk homokba a fejünket csak azért, mert jelenleg a mindennapjaink kényelmét még nem veszélyeztetik a világ más tájain egyre gyakrabban előforduló természeti katasztrófák. Már nálunk is egyre több, a klímaváltozás hatásának felróható esemény, elég a gyakori hőhullámokra, a villámárvizekre vagy az enyhe teleknek köszönhető kártevő elszaporodásra gondolni. A felmelegedés következtében a csapadék évszakos eloszlása átrendeződik és veszélybe kerül az ivóvíz, amely a XXI. század legnagyobb kincse.

A változást, a felmelegedés hatásait és az alkalmazkodás lehetséges módszereit pedig úgy gondolom, hogy **kötelező kommunikálni az önkormányzatoknak pl.:**

– drasztikusan növekszenek a hőhullámok okozta megbetegedések,
– előtérbe kerül az élelmiszerek tárolásának fontossága, az esetleges bakteriális fertőzések megelőzése,
– erősödik a szmog, az allergén pollenek léguti betegségnövelő hatása,

– az UVB sugárzás, a túlzott napozás, a bőrbetegségek veszélye,
– a kórokozó kullancsok, régcsálók és szúnyogok számának növekedése (az enyhe telek miatt nem pusztulnak el a kártevők),

László Zoltán ökológus: *„Ma már senki nem mondhatja azt, hogy: »ez minket még nem érint«, »nem az én problémám«, »majd megoldják a következő generációk«. Drasztikusan életbe kell léptetni azokat az intézkedéseket, amelyek nem potenciálisan fogják csökkenteni a klímaváltozást, hanem szó szerint csökkentik."*

A hőhullámok hatására először 2003-ban figyeltek fel Európa-szerte. Az adatok szerint Nyugat-Európában több mint 70 ezer ember halálát okozta a tartósan fennálló magas hőmérséklet. Az Országos Közegészségügyi Intézet szaktanácsadóinak tanulmánya szerint Magyarországon is (2000 óta végzett klímaegészségügyi vizsgálatsorozat alapján) a legjelentősebb egészségi kockázatot az extrém hőmérsékleti események jelentik. A hőhullámokkal szemben a legsérülékenyebbek: a krónikus keringési, anyagcsere, légzőszervi, mentális betegségekben szenvedők, az idősek és a gyermekek. Ilyenkor a napi halálozás országos átlaga kb. 15%-kal emelkedik meg. Megyei szinten ez 9 és 20% között változik, Budapesten és Veszprém megyében, illetve a közép-magyarországi régióban tapasztalhatók a legmagasabb értékek.

– mérgező gombák előfordulása, toxikus veszélyek, daganatok, madárinfluenza,
– közlekedési veszélyek (aszfalt-deformáció, kátyúk, síkosság, köd),
– mezőgazdasági anomáliák, szárazság, áradás, belvíz, az élemiszerárak növekedése, terméskiesés,
– épületbiztonság (viharok, özönvíz, belvíz) és hőháztartás (szélsőséges hőmérsekleti viszonyok).

Mindezen jelenségekre választ és **megoldásokat is kell nyújtani**, hiszen az éghajlatvédelmi intézkedések révén az önkormányzat pénzt, új adókat takaríthat meg, függetlenebbé válhat, csökkentheti a szélsőséges események okozta károkat, elősegítheti a helyi gazdaság élénkülését, élhetőbbé teheti a települést. A helyi lakosság érzékenyítése megkezdődhet azáltal, hogy a települések polgárai látják, hogy a vezetőik fontosnak tartják az élhető környezet megteremtését, előregondolkodással és a lehetőségek feltérképezésével igyekeznek a legjobb megoldást megtalálni.

A kommunikációs tevékenység legfontosabb célja, hogy a települések lakossága, a civil és szakmai szervezetek, a vállalkozók megértsék, elfogadják, és támogassák az önkormányzat által felkínált lehetőségeket.

A siker tükre: Szolgáltató Önkormányzat Díj

Homo Regius Tanácsadó Iroda Kft.,
Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda

A Belügyminisztérium hamarosan közzéteszi a Szolgáltató Önkormányzat Díj pályázati felhívását. Jelen cikkünkben a pályázattal kapcsolatban kívánunk előzetes tájékoztatást nyújtani a polgármesterek számára.
A Szolgáltató Önkormányzati Díjat olyan önkormányzatok nyerhetik el, melyek kötelező, vagy önként vállalt feladataikat szolgáltató szemléletben, példamutató jó gyakorlatok által hajtják végre, ezért a díj elnyerésének feltétele olyan pályázat benyújtása, melyben az önkormányzatok a szolgáltató jelleget bizonyító jó gyakorlataikat mutatják be.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Szolgáltató Önkormányzat Díj átadására első alkalommal a KÖFOP-2.3.4-VEKOP-15-2016-00002 azonosítószámú, Önkormányzati fejlesztések figyelemmel kísérése II. című kiemelt projekt záró rendezvényén, várhatóan 2019 júniusában kerül sor. Az ehhez kapcsolódó pályázati felhívás megjelentetése 2018 decemberében várható.
Jelen írásunk célja, hogy röviden bemutassa a település vezetőinek a díj szellemiségét, fogalomrendszerét és a sikeres pályázathoz szükséges alapfeltételeket. Bíztatni kívánjuk az önkormányzatokat arra, hogy gyakorlatukat átgondolva pályázzanak, ezzel is erősítve a településükön az önkormányzat szolgáltatói kultúrájának értékorientált szemléletét.

A Szolgáltató Önkormányzat Díj fogalmi rendszere, háttere és eljárásrendje a KÖFOP-2.3.4-VEKOP-15-2016-00002 azonosítószámú, Önkormányzati fejlesztések figyelemmel kísérése II. projekt keretében került kidolgozásra. A Díj alapításáról a belügyminiszter által alapított és adományozott elismerésekről szóló 37/2012. (VIII. 2.) BM rendelet 2018-ban kihirdetett módosítása rendelkezik.

A Szolgáltató Önkormányzati Díjat olyan önkormányzatok nyerhetik el, melyek példamutató jó gyakorlatok által jelenítik meg minőségi szolgáltatói kultúrájukat. A díj elnyerésének feltétele olyan pályázat benyújtása, amelyben az önkormányzatok a szolgáltató jelleget bizonyító jó gyakorlataikat mutatják be. A következő sorokban bemutatásra kerül, hogy az elvégzett kutatások alapján mit értünk szolgáltató önkormányzat alatt.

A szolgáltató önkormányzat fogalma, elemei

A szolgáltató önkormányzat célja szolgálni és összefogni a település lakosságát, és azon érdekhordozókat, akik jelenlétükkel, működésükkel, szolgáltatásaikkal hozzájárulnak a település fizikai, gazdasági, társadalmi, kulturális környezetének fenntartható fejlődéséhez. A szolgáltatás nem fizikai jellegű probléma megoldásra irányuló folyamat. A szolgáltatói kultúra a szolgáltatások nyújtásának körülményeit, miként jét, eredményét alapvetően befolyásoló tényezők összességét határozza meg. A meghatározó tényezők mellett a szolgáltatói kultúra értékelemei alapvetően meghatározzák a szolgáltatást igénybe vevők elégedettségét is.

A fogalomban megjelenő elemek értelmezése elengedhetetlen. A szolgáltató önkormányzat jó gazda módjára küldetésének tekinti, hogy a lakosok számára érezhető legyen a település szerethetősége, fontos számára a mindennapokban az élhető környezet megteremtése. A szolgáltató önkormányzat alapcélja szolgálni és megszólítani mindazon érdekhordozókat, akik jelenlétükkel, szolgáltatásaikkal hozzájárulnak a település fenntartható fejlődéséhez. Az önkormányzat és intézményrendszereinek szakmai hitelességét az értékorientált szolgáltatói kultúra jeleníti meg. A szolgáltatói kultúra ezen szervezetek és a település érdekhordozói között létrejövő partnerséget, a tevékenységek nyilvánosságát, és nem utolsó sorban ezekben az intézményekben dolgozók szakmai minőségét, hitelességét is magába foglalja. A szolgáltató önkormányzat célrendszere feltételezi az önkormányzat szolgáltatói szerepének emelését. A szolgáltatások minőségét nagymértékben meghatározza az önkormányzat és az önkormányzathoz kapcsolódó intézmények szervezeti kultúrája. A szervezeti kultúra kapcsán iránymutató hátteret adhat az Európai Bizottság „Európa 2020 Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája”, a „Közigazgatás-Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014-2020”, a hatályos Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és a Szolgáltató Önkormányzat Díj odaítélésének alapját jelentő tartalmi meghatározás. A szolgáltatói kultúra értékei az önkormányzat, és az önkormányzat intézményeinek szakmai hitelessége, az önkormányzati intézmények munkavállalói

által végzett szakmai tevékenységek érzékelhető emberi minősége, amelyet a szolgáltatást igénybe vevők érzékelnek.

A szolgáltató önkormányzat feladata a település érdekhordozói (lakosok, a településen működtetett vállalkozások, államigazgatási szervek, állami tulajdonban lévő és önkormányzati intézmények, nonprofit és egyéb civil szervezetek, egyházak és azok szervezetei, nemzetiségi és további értékteremtő öntevékeny közösségek) szükségleteinek kielégítése, mely során az egyes cselekvések kölcsönösen erősítik egymást, és ezzel párhuzamosan fejlődik az önkormányzat szolgáltató jellege. E folyamatos fejlődés hátterében meghatározó elem a település jellege, financiális ereje, a külsőforrások bevonzásának képessége. Alapeszközként jelenik meg a nyílt, átlátható és részvételen alapuló döntési folyamat működtetése, melyet infokommunikációs technológiával támogatnak. A jó gazda munkakultúrájához tartozik az idő- és költséghatékonyságot biztosító tervezés, a fejlesztő cselekvések elemzése, szükség szerinti korrigálása. A szolgáltató önkormányzat szolgáltatói területe szükség szerint túlnyúlik a közigazgatási határokon. A szolgáltató önkormányzatok gyakorlata megteremti az „egymástól tanulás" lehetőségét országos és nemzetközi szinten.

A díjpályázat követelményrendszere

A díjpályázat követelményrendszere kettős célt szolgál. Egyrészt a potenciális pályázók számára támogatást nyújt a pályázat beadásának részleteivel kapcsolatban, másrészt alapot ad a mindenkori szakmai kuratóriumnak a pályázatok értékeléséhez. A pályázatok értékelésénél kitüntetett helyet foglal el a szolgáltatói kultúra értékrendje.

Az alapfeltételeket teljesítő önkormányzatok azon, a pályázat benyújtását megelőző években megvalósult és azóta is fenntartott kötelező és önként vállalt feladatait tükröző jó gyakorlataik bemutatásával pályázhatnak, amelyekben látható a szolgáltatói kultúrájuk megjelenése. A Szolgáltató Önkormányzat Díjban évente legfeljebb 10 települési önkormányzat részesülhet, melyért a települések településnagyságuktól függetlenül indulhatnak a díjpályázaton, öt kategóriában. A kategóriák meghatározása mellett a benyújtandó jó gyakorlatok száma is függ a pályázó település méretétől. Míg az 1000 fő vagy az alatti településeknél a pályázathoz szükséges jó gyakorlatok száma kettő, addig egy 50 000 fő feletti lélekszámmal bíró település pályázatánál hat jó gyakorlatról kell bemutatni a pályázatban. A pályázó önkormányzat az általa megvalósított jó gyakorlatok bemutatásával pályázik, amelyekben látható a szolgáltatói kultúrájának megjelenése. Hangsúlyozni szükséges, hogy a díjpályázatban megjelenő jó gyakorlatok az adott település jellemzői alapján jelenthetnek értéket.

Kategória	Lakosságszám (fő)	Benyújtandó jó gyakorlatok száma (db)
1	≤1000	2
2	1001–5000	3
3	5001–20000	4
4	20001–50000	5
5	50001≤	6

1. táblázat. A Szolgáltató Önkormányzat Díj kategóriái és a benyújtandó jó gyakorlatok száma

A jó gyakorlatok tekintetében hatásterületek kerülnek évente kijelölésre, melyek az szolgáltató önkormányzati működés leghangsúlyosabb területeit fedik le. Az első pályázati év hatásterületei az ábrán láthatóak.

Az egyes önkormányzati fejlesztések jellemzően több hatásterületet is érinthetnek – akár a díjpályázatban felsoroltak közül vagy azokon kívül –, ugyanakkor a pályázóknak adott fejlesztésük célkitűzéseiből szükséges kiválasztaniuk adott fejlesztésük fő célját és az ahhoz tartozó hatásterületet. A Szolgáltató Önkormányzat Díj eljárásrendje a hatásterületek fogalmi értelmezésénél nem a tudományos igényű teljeskörűségre, hanem a jó gyakorlatok meghatározásához szükséges gyakorlatorientált alapinformációkat rögzítette.

A pályázatra benyújtott jó gyakorlatokkal kapcsolatos szakmai elvárásokat az eljárásrend fogalmazza meg. Többek között láttatja a pontos célmeghatározáson túl az érdekhordozókat (lásd szolgáltatói önkormányzat fogalma), a jó gyakorlattal kapcsolatos elégedettségüket, a kezde-

1. ábra. A Szolgáltató Önkormányzat Díj hatásterületei az első pályázati évben

ményezők és a megvalósítók felelősségét, kompetenciáit, időjellemzőit.

A díjpályázat fontos része a pályázatra benyújtott jó gyakorlatot kísérő szolgáltatói kultúra bemutatása.

A szolgáltatói kultúra

A pályázatra benyújtott jó gyakorlatok tekintetében szükséges bemutatni, hogy a szolgáltatói kultúra értékei hogyan valósulnak meg. A szolgáltatói kultúra legfontosabb értékeit, elemeit az alábbiakban foglaljuk össze.

Az önkormányzati feladatmegvalósítás szakmai hitelessége

- a jó gyakorlat alapját jelentő feladat előkészítésénél, a cél meghatározását megelőzően történt-e azon érdekhordozók elvárásának és szükségletének előzetes megismerése, mérése, akik érdekeltjeivé, alanyaivá váltak az elinduló fejlesztésnek; ezen információk beépítésre kerültek-e a jó gyakorlat mögött álló fejlesztő cselekvés célmeghatározásába;
- az érintett érdekhordozók egyedi, rétegspecifikus sajátosságaira való odafigyelés megtörtént-e a gyakorlat megvalósításakor;
- mért-e a szolgáltatás hasznossága/minősége az érintett érdekhordozói szemüvegen keresztül.

Az önkormányzati feladatmegvalósítást kísérő partnerség

- a feladat jellegétől függően – a szolgáltató és a szolgáltatást igénybe vevő közötti – kölcsönös bizalom megléte, illetve a szolgáltatás jellegétől függően az érdekhordozó bizalma, ennek számokban kifejezhető, mért megjelenése;
- az érdekhordozók által jelzett javaslatra, problémára, minőségi kifogásra, panasz fogadására kialakított eljárásrend, gyakorlat;
- a szolgáltató által biztosított rendelkezésre állás (időjellemző) biztosításának módja, időkerete a szolgáltatást igénybe vevő érdekhordozó(k) számára.

Az önkormányzati feladatmegvalósítást kísérő nyilvánosság

- a feladat megkezdésekor rendelkezésre áll-e nyilvánossági terv;
- a tervezés elvárja-e az éppen aktuális, hírértékkel bíró tájékoztatást, a két irányú kommunikációt a közvetlen és közvetett módon megjelenő érdekhordozók és a szolgáltatás nyújtók között, megadva ezzel a véleménynyilvánítás lehetőségét;
- a feladatellátás nyilvánosságának eredményessége mért-e.

	Szolgáltató Önkormányzat szolgáltatói kultúrájának értékei	A szolgáltatói kultúra értékei szerinti cselekvésnek keretet adó, pályázatra benyújtott jó gyakorlatok hatásterületei					
		Településen élők biztonsága	Digitális helyi társadalom fejlesztése	Helyi gazdaság ösztönzése	Inkluzivitás	Település identitás	Önkormányzati együttműködés
1.	Szakmai hitelesség	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.	Partnerség	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.	Feladatmegvalósítást kísérő nyilvánosság	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.	Szolgáltatást nyújtók emberi, szakmai hitelessége, minősége	✓	✓	✓	✓	✓	✓

2. táblázat. A Szolgáltató Önkormányzat Díjhoz kapcsolódó feltételmátrix

A jó gyakorlatban megjelenő, szolgáltatást nyújtók (önkormányzati képviselők, polgármesteri és önkormányzati intézményrendszerben dolgozók) emberi, szakmai hitelessége, minősége

– a szakmai hozzáértés, emberség, partnerorientált magatartás, a végzett feladattal való azonosulás hiteles-e a szolgáltatást igényvevő, az érdekhordozó számára;
– a szolgáltatói kultúra ezen elemei milyen eszközzel, módszerrel mértek.

Kiemelendő a szolgáltatói kultúra és az önkormányzati feladatellátás díjpályázatban résztvevő hatásterületeinek kapcsolódása. A pályázat lényegi elemét ugyanis a feltételmátrix adja (lásd alább), amely kapcsolatot hoz létre a szolgáltató önkormányzat értékei és a pályázati dokumentumban bemutatandó jó gyakorlatok között, láttatva ezzel a szolgáltató önkormányzat értékei és a díjpályázatban kiemelt hatásterületek kapcsolódási logikáját.

A benyújtandó jó gyakorlatok által érintett hatásterületek száma

A Szolgáltató Önkormányzat Díj benyújtásának a feltétele, hogy a települések lakosságszámuknak megfelelően egy vagy több hatásterületet érintő jó gyakorlatot nyújtsanak be. A településeket lakosságszám szerint nem csupán a benyújtandó jó gyakorlatok számában, hanem az érintett hatásterületekben is differenciáltuk az alábbi táblázat szerint:

Lakosságszám (fő)	A benyújtandó jó gyakorlatok által érintett hatásterületek száma legalább
≤ 1000	1
1001–5000	1
5001–20 000	2
20 001–50 000	3
50 001 ≤	4

3. táblázat. A jó gyakorlatok által érintett hatásterületek száma településméret-kategóriánként

A fenti táblázatból is látszik, hogy az 5000 fő feletti lakosságszámmal rendelkező településeknek a sikeres pályázáshoz legalább 2 hatásterületet érintő jó gyakorlatot kell bemutatnia.

A pályázó önkormányzatoknak lehetősége van továbbá a pályázatokat elbíráló szakmai kuratórium számára olyan dokumentációk, kép- és videóanyagok bemutatására, melyek színesítik, háttérinformációt adnak a bemutatott jó gyakorlatokhoz. A pályázó önkormányzatnak a mindenkori pályázati felhívásban meghatározott módon kell pályázatát benyújtania, melyet a szakmai kuratórium tagjai a pályázat leadási határidejé-

nek lejártát követően érhetnek el/kaphatnak meg. A pályázat beadásának határidejét, helyét és módját a pályázati felhívás rögzíti, mely hamarosan közzétételre kerül.

A Szolgáltató Önkormányzat Díj értékelése és díjazása

A benyújtott pályázatokat szakmai kuratórium értékeli, melynek elnökét és legfeljebb nyolc tagját a belügyminiszter kéri fel. A szakmai kuratórium elnöke, tagjai elismert önkormányzati szakemberek, illetve adott évben meghatározott pályázati hatásterületeken tapasztalattal, szaktudással bíró személyek. A tagok az elnök vezetésével látják el feladataikat, végzik a díjpályázatok bírálatát, a helyszíni szemléket.

A tagok felkérése részben delegálás alapján történik, ezért a belügyminiszter ajánlást kér a tagok személyére az önkormányzati szövetségektől és az előző évek során Szolgáltató Önkormányzat Díjban részesült önkormányzatoktól. Az önkormányzati szövetségek képviselik a kuratóriumban az önkormányzatokkal kapcsolatos gyakorlati átfogó szakmai áttekintést, az önkormányzatok működési rendszerének, működésének és feladatellátásának országos szintű áttekintését a különböző településméretek vonatkozásában. A felkért szakértők és delegált tagok felkészültsége, gyakorlata lehetővé teszi, hogy a díjpályázatok elbírálása során a szolgáltatói kultúra és az önkormányzati feladatellátás szemszögéből egyaránt vizsgálják a bemutatott jó gyakorlatokat, biztosítva a szolgáltatói kultúra elemeinek gyakorlati szempontú megközelítésből való, kellő súllyal történő figyelembevételét. A második pályázati évtől kezdődően a korábbi évek díjazott önkormányzatai is delegálhatnak két tagot a szakmai kuratóriumba.

A szakmai kuratórium munkája összetett, ennek megfelelően a beküldött pályázatok értékelése öt szakaszra bontott:

– Az első szakaszban a díj gondozásáért felelős szervezeti egység ellenőrzi, hogy a pályázó önkormányzat pályázata a kötelező alapfeltételeknek megfelel-e. Ha nem, megteszi a szükséges intézkedéseket (például hiánypótlást kér), majd a pályázatokat átadja a szakmai kuratórium számára.
– A második szakaszban a szakmai kuratórium a Szolgáltató Önkormányzat Díj eljárásrendjében foglaltak szerint, a pályázati dokumentumok alapján értékeli a benyújtott pályamunkákat.
– A harmadik szakaszban a szakmai kuratórium megállapítja, hogy mely önkormányzatoknál tartanak helyszíni szemlét.
– A negyedik szakaszban történik a helyszíni szemle, majd az itt összegyűjtött információk alapján a pályázó önkormányzat értékelése.
– Az ötödik szakaszban kerül sor a pályázatok végső rangsorolására, ahol három értékelési pontszám adódik össze, vagyis a pályázatra benyújtott jó gyakorlatok szakmai bemutatására adott, a jó gyakorlatban megjelenő szolgáltatói kultúra minőségére kapott és a helyszíni szemlén elért pontszámok.

A kuratórium elnöke ezt követően a Szolgáltató Önkormányzat Díj gondozásáért felelős szervezeti egység útján eljuttatja a belügyminiszternek a szakmai kuratórium javaslatát a díjazott önkormányzatokra.

A döntést követően a díjátadásra évente a Helyi Önkormányzatok Napja alkalmából megrendezett ünnepségen kerül sor. Az első pályázati év ebből a szempontból is rendhagyó, mivel a Díj átadására első alkalommal a KÖFOP-2.3.4-VEKOP-15-2016-00002 azonosítószámú, Önkor-

SZOLGÁLTATÓ ÖNKORMÁNYZAT DÍJ

2. ábra. A Szolgáltató Önkormányzat Díj logója

mányzati fejlesztések figyelemmel kísérése II. című kiemelt projekt záró rendezvényén, várhatóan 2019 júniusában kerül sor. A díjazott önkormányzatok a Szolgáltató Önkormányzat Díj adományozását igazoló oklevelet és emléktáblát kapnak.

A díjpályázat hosszútávú eredményességéhez elengedhetetlen a rendszerszinten működő kommunikációt. A Szolgáltató Önkormányzat Díj rendszerében megjelenő kommunikáció lehetőséget ad, az önkormányzati feladatellátásban megjelenő szolgáltatói szemlélet terjesztésére, a szolgáltatói kultúra fontosságának erősítésére, a megismert önkormányzati jó gyakorlatok megosztására. A díjpályázat rendszerének működtetése során megjelenő aktív kommunikáció biztosítja a pályázat ismertségének és elismertségének fenntartását.

A kommunikáció fő felelősei a Belügyminisztérium mellett a díjazott önkormányzatok. A díjazottaktól elvárt, hogy szolgáltatói kultúrájukat megjelenítő jó gyakorlatok nyilvánosságának biztosítsák településük érdekhordozóinál és a témában érdeklődő önkormányzatoknál, szakmai szövetségeknél, bővítve ezzel tudástárukat.

A Szolgáltató Önkormányzat Díj elnyerése anyagi elismeréssel nem jár, de kiemelt erkölcsi megbecsülést jelent az azt elnyerő önkormányzat, település számára. A Díj jelentette megkülönböztető figyelem mellett, tevőlegesen is hozzájárul az önkormányzati szféra fejlődéséhez, végső soron a Jó Állam stratégia végrehajtásához. Bízunk abban, hogy cikkünk felkeltette érdeklődésüket és minél több település pályázatát kaphatjuk majd kézhez.

További információkat a Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda honlapján (www.bm-oki.hu) találnak.

Digitális Jövő Települési Hálózat – Negyedik helyzetjelentés

Szerző: **Gáspár Mátyás** közigazgatás-szervezési tanácsadó

Hosszú hónapok teltek el harmadik helyzetjelentésünk óta, amely az Önkormányzat 2018. évfolyamának első negyedévi számában jelent meg.[1] A Digitális Jövő Települési Hálózat (DJTH) létrehozása továbbra is folyik a működés alapvető feltételeinek megteremtésével. Az első – alapító települési kör – gyors kialakulása kétségtelenül bebizonyította, hogy egy ilyen közösségre szükség van. Az is nyilvánvalóvá vált a szervezés eddig eltelt lassan közel két évében, hogy a központi közigazgatás, jelentős hazai és nemzetközi vállalatok, feltörekvő kisebb cégek, s civil hálózatok is érdeklődnek és fontosnak tartják egy a digitális transzformációban aktív és innovatív – döntően kisebb települési – hálózat megszervezését, működését.

Az a döntésünk is beigazolódott az együttműködéseket előkészítő sokrétű tárgyalási sorozat keretében, hogy a DJTH széles körű meghirdetése, szervezetének kialakítása és intézményesítése *hálózati szolgáltatásfejlesztési és egyéb programok beindításával kap értelmet*. Ez a magyarázata annak, hogy az elmúlt egy év nem a szervezet létrehozásával, hanem lehetséges – korábbi jelentéseinkben előre jelzett – programok szervezésével telt el. Ezek helyzetéről tudunk beszámolni ebben aktuális jelentésünkben. A várakozásunk, hogy 2018 első felében már beinduló programokról számolhatunk be, csak részben teljesült tekintettel arra, hogy a parlamenti választás és az ezt követő kormányzati átalakulások és várakozások átmenetileg felfüggesztették a közigazgatás teljes vertikumának fejlesztési aktivitását

Tipikus példája a 2018. évi helyzetnek *a modern falvak programjának szerveződése* a TÖOSZ vezényletével és a DJTH bekapcsolódásával, amelyben a vidék digitális transzformációja nevesített célként jelent meg. Folytatódott *az Európai Parlament okos falu pilot program szervezése,* amely magyar kezdeményezésre indult, és amiben kezdettől fogva részt veszünk. Hat országra kiterjedő felmérés eredményeképpen Magyarországról Alsómocsolád korábbi kezdeményezései révén az Észak-Hegyhát Mikrotérségi Unió „okos térség" szervezésével került be ebbe a folyamatba. Alsómocsolád, mint a DJTH egyik kezdeményezője magától értetődően célként tűzi ki az eredmények megosztását itthon és külföldön. Így az EP pilot programja a DJTH programjává válik.

Tovább folytatódott az Invitech Megoldások Zrt *személyes távolsági kapcsolatok (telepresence) szolgáltatási rendszer* fejlesztése és pilot programjának szervezése. Budaörs várossal – a DJTH másik

[1] Elérése: http://töosz.hu/uploads/onkormanyzat-ujsag-pdf/Onkormanyzat_2018_01m_szam_netre.pdf

kezdeményezője – megállapodás született egy féléves kísérleti működés beindításáról, várhatóan 2018 januárjában. Új fejlemény, hogy az előzetes egyeztetések alapján az okos térség beinduló programja keretében is beindul a telepresence program. Jelentősége felbecsülhetetlen, mert számos hálózati szolgáltatás közvetítésére lesz alkalmas az új kommunikációs csatorna az intézményhiányos kistelepülések számára. Ezek lehetőségeiről fentebb hivatkozott harmadik jelentésünkben részletesebben írtunk.

A DJTH szervezésében az elmúlt hónapok során fontos és eredményes fejlemény volt a szervezet *szakmai, tudományos hátterének kialakítása*. A lokalitás területén dolgozó elismert, a jövő szempontjából számos jelentős programban résztvevő kutatók és gyakorlati fejlesztők sorát sikerült megnyerni az együttműködésre. Elmondhatjuk, hogy igen erős szellemi potenciál alakult ki a DJHT mögött ahhoz, hogy részesévé válhasson a digitális transzformáció iránt érdeklődő, fogékony és innovatív települések részvételével szerveződő programoknak. Ezek között kiemelkedő szerepet töltenek be a lokalitás gyakorlati fejlesztési tevékenységeit – különösen az okos település, vidék projekteket – támogató képzési rendszerek és programok kialakítása egyetemekkel, a Nemzeti Művelődési Intézettel együttműködve.

Intenzív munka folyik a DJTH közreműködésével a helyi társadalmi innovációk kiszolgálására hivatott tudás összegyűjtésére több partnerrel együttműködve – NKE, BM KÖFOP önkormányzati kutatások, helyi fejlesztési jó gyakorlatok gyűjtése, okos települések hazai és nemzetközi eredményei – annak érdekében, hogy a kutatási és fejlesztési eredmények a DJTH programjaihoz kapcsolódó társadalmi és technológiai innovációinak tudományos és módszertani hátteréül szolgálhassanak a jövőben. A DJTH jövőbeni működésének részét képező *helyi fejlesztési tudásmenedzsment szolgáltatási rendszer* kialakításának fő szempontja, ami a jelenlegi gyűjtést is meghatározza az, hogy alkalmas legyen módszertani segítséget nyújtani a helyi fejlesztésekhez (pl. okos vidék módszertan).

Bekapcsolódtunk *az IT-mentor Egyesület működésének és szolgáltatásai felélesztésének, újjászervezésének folyamatába*.[2] Az információs társadalomba bevezető új – OKJ-s képzéssel támogatott – foglalkozás létrehozása, intézményesítése mintegy évtizeddel ezelőtt a nemzetközileg méltán híres teleház mozgalom egyik társadalmi újítása volt. Ma és a jövőben egy jó ideig ez – a semmi mással nem pótolható – hivatás új értelmet és tartalmat nyerhet. A digitális transzformáció egyéni, háztartási, szervezeti és közösségi szintű személyes támogatása gyakorlatilag minden ilyen irányú projektben megjelenő, alapvető tevékenység, ill. szolgáltatás. A DJTH a jövőben hálózati szervezője, koordinátora lehet az IT-mentor képzésnek és foglalkoztatásnak kifejezetten az egyes innovatív fejlesztési programokhoz és hálózati szolgáltatásokhoz kapcsolódóan.

A digitális transzformáció egyik célja, fejlesztési területe a meglévő – informatikai fejlesztést nem igénylő – informatikai eszközök és szolgáltatások használatba vételének segítése, feltételeinek (pl. tájékoztatással, közösségi hozzáféréssel, mentorálással) megteremtése. Ezt segítendő a szerveződő DJTH kezdeményezéseképpen megszületett egy ezt támogató Facebook oldal az ún. *közösségi informatika alkalmazásainak katalógusa*.[3] Az oldal a felhasználói közösség javaslatai alapján tovább bővíthető, a DJTH első közösségi alapon működő hálózati szolgáltatása.

Néhány a korább jelentéseinkben már jelzett, tervezett további programunk szervezését az Európai Parlament okos falu pilot programhoz kapcsolódásunk (lásd fentebb) nyomán érdemes újragondolni annak fényében, hogy a legfontosabbak értelemszerűen abba be kell, épüljenek. Ez azért is fontos, mert jó esély kínálkozik arra, hogy *egy igen jól felkészült terepi fejlesztés tud keretül szolgálni a DJTH közreműködésének, rásegítésének sajátos*

[2] A jelentés készítője kezdeményezője és első elnöke volt az IT-Mentor Egyesületnek, kidolgozója az OKJ-s tananyagnak.

[3] Elérése: https://www.facebook.com/kozosseg-informatika/

eszközeivel. Ezzel elérhető, hogy a pilotfejlesztés egyben – rendeltetésének és egyben a DJTH céljainak is megfelelően – az adott fejlesztésben létrejövő és a DJTH-ban is tervezett hálózati szolgáltatások kifejlesztésének és elterjesztésének is teret, lökést adjon, erre lehetőséget teremtsen.

FELHÍVÁS!

A DJTH az üzleti titkok teljes körű tiszteletben tartása mellett, nyitott módon szerveződő és működő kezdeményezés, intézményrendszer. Felhívással fordulunk minden érdekelthez, bármely szóba jöhető szerepkörben, hogy amennyiben egyetért a célokkal és programkezdeményezésekkel, csatlakozzon hozzánk, saját hozzáadott értékeivel legyen részese a megindult – helyi közösségek számára nagyon fontos – folyamatnak.

Az ASP bevezetésének tapasztalatai a magyar önkormányzati rendszerben

Szerzők: **Varga Ildikó – Kancsár Attila** szakértők, RITEK Zrt.

Magyarország helyi önkormányzatainak működését a 2011. évi CLXXXIX. törvény szabályozza (Mötv.), melyet a 2016. július 1-jétől hatályos 2016. évi LIV. törvény módosított. A módosítás kötelezően rendelte el az ASP bevezetését (Application Service Provider).

A – Application – alkalmazás
S – Service – szolgáltatás
P – Providing – ellátás

A Mötv. 114. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzatoknak olyan informatikai rendszert kell működtetniük, mely a pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatok egységes szabályok szerinti elvégzését, átláthatóságát biztosítja, az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható és amely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgál. Ahhoz, hogy a jogszabályban foglaltak megtörténjenek, az önkormányzatoknak csatlakozniuk kell a távoli alkalmazás-szolgáltatást nyújtó elektronikus információs hálózathoz, amelyet az állam ennek érdekében működtet.

A fenti rendelkezések végrehajtásához született meg a 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendeletet az önkormányzati ASP-rendszerről (ASP kormnyrendelet).

Az ASP egy olyan interoperabilitási alkalmazásszolgáltatás, ahol az önkormányzati felhasználók interneten keresztül igénybe tudják venni a mindennapi tevékenységükhöz szükséges szakrendszereket. Az ASP rendszer kormányrendelet által előírt kötelező bevezetése több célrendszerben határozható meg. Szükségessé vált egy olyan központilag előírt és önkormányzati szinten egységesített ügyviteli szakrendszerekből felépülő keretrendszer, mely a feladatok ellátásának teljeskörű támogatását biztosítja. A rendszer bevezetésével az önkormányzat gazdálkodása központilag is figyelemmel kísérhető, azonnali információ áll rendelkezésre a releváns költségvetési szervek számára, mindezek mellett az elektronikus ügyintézés szabad utat ad a gördülékeny ügyintézéshez a piaci szereplők részére.

A rendelet értelmében az ASP-rendszerhez az önkormányzatoknak három etapban kell csatlakozniuk. Az ASP szakrendszerekhez 2017. és 2018. évben előírt csatlakozások már megtörténtek, utolsó lépésként 2019. január 1-jéig csatlakoznak az önkormányzati ASP rendszer valamennyi szakrendszeréhez az ASP kormányrendelet 5. melléklet szerinti helyi önkormányzatok, az interfésszel csatlakozók kivételével.

A Magyar Államkincstár koordinálásával bevezetésre kerülő ASP-rendszerre az önkormányzatok európai uniós támogatási lehetőséggel élhettek – KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16 kódszámú Felhívás –

Csatlakozási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez. A pályázattal az önkormányzatoknak lehetősége adódott, hogy a kormányrendelet által előírt kötelező csatlakozáshoz szükséges eszközöket beszerezzék és egyéb, az éles induláshoz szükséges szolgáltatásokat vegyenek igénybe és mindezt ne a saját költségvetésük terhére kelljen megfinanszírozniuk. Sok önkormányzat nem vette igénybe a pályázat által nyújtott lehetőséget, nem kívánta elkötelezni magát és vállalni a pályázati kötelmeket.

Hogy mi is kell az éles induláshoz? – a 2017. és 2018. évben az ASP-hez már csatlakozott önkormányzatok margójára.

Az önkormányzati ASP rendszer szakrendszereinek használatához szükséges felhasználói (önkormányzati) munkaállomásokkal szembeni minimális elvárásokat az ASP kormányrendelet 2. számú melléklete rögzíti. Az ASP szakrendszerek gördülékeny indulásához nem elég az infrastruktúra megléte, szükség van a korábbi ügyviteli rendszerek adataira is. Itt merül fel a kérdés, hogy *ki, mit és hogyan fogja* az adatokat az ASP rendszereibe adaptálni.

A jogszabály által támasztott követelmények alapján látható, hogy a csatlakozás összetett feladatrendszer, melyet az önkormányzat dolgozóinak véges határidőn belül kell teljesíteni. Az, hogy ezek a feladatok dinamikusan és elvárható minőségben legyenek kezelhetőek, időbe telik és plusz terhet ró a létszámhiányban működő szervezetek munkatársaira. Egyértelműen kijelenthetjük, hogy a tapasztalatok alapján *a csatlakozás kapcsán felmerült feladatok elvégzéséhez szükséges a külső szakértők bevonása.* A visszajelzések azt mutatják, hogy aki valamilyen módon valóban *„szakértői”* segítséget vett igénybe, csökkentette, több esetben szinte annullálta dolgozói leterheltségét. Számos külső szakértő cég vállalta az ASP-szakrendszereinek általános oktatását, de az ASP-szakrendszereiben megszerzett gyakorlati tudás és szakmai tapasztalatok nélkül vállaltak feladatokat az önkormányzatok számára. Sok segítséget nyújtott a Nemzeti Közszolgálati Egyetem *„ProBono”*-s képzéseken nyújtott szakmai felkészítése, amely az önkormányzati dolgozóknak, általában a köztisztviselőknek creditmegszerzési lehetőséget biztosított (általános felhasználói ismereteket biztosított, de a mélyebb szakmai ismereteket nem támogatta). Általános oktatás szükséges mindegyik dolgozó számára, hogy átláthassa a szakrendszereket, szakmai és kiscsoportos oktatások szükségesek az adott szakrendszerek specifikus megismeréséhez, magabiztos használatához.

A szakrendszerek adatminőségének javítása, migrációja kötelező feladat, amit külső szakértői szolgáltatásként, saját teljesítésként, vagy a kettő kombinációjával teljesítenek az önkormányzatok. A meglévő nyilvántartásaikban szereplő adatok szoftverrel támogatott vagy manuális átemelése történik az érintett ASP szakrendszerhez tartozó migrációs állományokba.

Kisebb önkormányzatok esetén gyakori, hogy a nyilvántartásokat Excel, Word fájlokban, továbbá papír alapon tartják nyilván. Ez esetben az adott szakterületre vonatkozóan az adatok ügyintéző általi rögzítése javasolt az ASP Központtól kapott migrációs sémákba. Természetesen a manuális rögzítés önkormányzati döntés, a szakrendszerben nyilvántartott kevés tételszám esetén nem javasolt a külső szakértő bevonása, de mérlegelni mindenképp érdemes (szükségesség és észszerűség mértékéig).

Az önkormányzatok jellemzően a nyilvántartásaikat külön rendszerekben vezetik, ilyenkor javasolt a migrációt a szoftverrel támogatott konverzióval elvégezni. Ez azt jelenti, hogy a jelenleg használt szakrendszerekből (forrásrendszerek) a jelenlegi rendszer szállítójának (forrásrendszeri szállító) vagy más külső szereplőnek (külső szakértő) kell elvégeznie az adatok kinyerését. Az egyes ASP szakrendszerek rendelkeznek az elvárt célrendszeri adatstruktúrával és szabályrendszerrel.

A külső szakértőkről, a jelenlegi szakrendszerekről és szállítókról

A piacon számos, a költségvetési gazdálkodást és ügyvitelt támogató nyilvántartási rendszer elérhető.

Teljesség igénye nélkül a jelenlegi önkormányzati szakrendszerekről

Az ASP jogszabály hatályba lépése jelentősen meghatározta az önkormányzati költségvetési

Ügyviteli szakrendszer	Szoftver megnevezése	Szállító
gazdálkodási rendszer (tárgyi eszköz)	EPER, E-KATA TITAN Saldo-Creator Forrás SQL POLISZ CT-Eco-STAT CGR Gordius DOKK	E-Szoftverfejlesztő Kft. RITEK Zrt. Saldo Zrt. GriffSoft Zrt. Magyar Közigazgatásfejlesztési Zrt. CompuTREND Zrt. Govern-Soft Informatikai Kft. Korend Rendszerház Kft. Magyar Államkincstár
ingatlanvagyon-kataszter rendszer	KATAWIN, E-KATA CGR	E-Szoftverfejlesztő Kft. Govern-Soft Informatikai Kft.
ipar- és kereskedelmi rendszer	GovCenter Civiltelep	Kommunáldata Kft. CIVILSOFT-IT Informatikai Kft.
iratkezelő rendszer	E-iktat Kontroller Wikt	E-Szoftverfejlesztő Kft. DMS One Zrt. MAGÓ Szoftver Zrt.
hagyatéki leltár rendszer	GovCenter	Kommunáldata Kft.

gazdálkodásban releváns szoftvereknek a jövőjét. A forrás rendszerek szállítóinak csatlakozáshoz kapcsolódó elsődleges feladata, hogy a szakrendszerekből az adatokat kinyerjék és az adatbázisokat az önkormányzatok részére átadják, az adatok átadását illetően nem mérlegelhetnek. Sok esetben a korábbi forrás rendszert szállító cég a *migrációért felelős külső szakértő,* fő vagy alvállalkozói státuszban.

Mielőtt eldöntésre kerül, hogy melyik vállalkozóval végeztetik el a migrációs feladatokat az alábbiakra kell figyelemmel lenni.

A migráció igazgatási és módszertani ismeretek meglétére támaszkodik. Ezek olyan feladatok, melyek mindenre kiterjedő figyelmet és hozzáállást igényelnek, amely a hivatal dolgozóinak segítsége nélkül kivitelezhetetlen. Ezek a feladatok az adatvédelmi szabályok mentén történő, helyi ügyvitelt érintő beavatkozások. Az adatmigráció összetett feladat, amelynek teljesítése több tényezőtől függ, így a *jelenlegi rendszereket biztosító szállítók közreműködési hajlandóságától, a migrációt ellátó külső szakértőtől, továbbá a dolgozóktól.* A külső szakértőt úgy érdemes megválasztani, hogy ismerje a korábbi rendszer szállítóját és ismerje az ASP szakrendszerek struktúráját.

Egy önkormányzat életében nagy értéket képviselnek a már meglévő adatok, ezért egy rendszer bevezetésének és későbbi alkalmazásának sikerességét alapvetően meghatározza a feltöltött adatok minősége (teljesség, ellentmondás mentesség, pontosság stb.). A partner- és az egyéb törzsállományok több ezer tételt is magukban foglalhatnak. Az új szakrendszerek bevezetése során elkerülhetetlen a régi rendszerben meglévő adatállomány átemelése az új rendszerbe (manuális vagy automatizált formában).

A felhasználókat kiszolgáló szakrendszerek általában egymástól eltérő üzleti logikára épülnek, eltér az adatstruktúrájuk. Az adatmigráció során az eltérő szakrendszerekből származó, hasonló tartalmú adatok integrációja történik.

Az új rendszerek, így az ASP indulásakor jelentkezik egy egyszeri, nagy volumenű adatmigrációs igény, amikor az új rendszert fel kell feltölteni a már meglévő önkormányzati adatokkal. Az adatmigráció forrás adatai általában különböző helyeken, különböző formátumokban állnak rendelkezésre. A különböző adatforrások összehangolása, az esetleges ellentmondások megszüntetése és a hibamentes adatbázis-építés az adat migrációs folyamat legfontosabb elemei. A külső szakértők és az önkor-

mányzati dolgozók közötti szoros kapcsolattartás, az egyeztetések, az adatok elfogadása és visszaellenőrzése a sikerhez elengedhetetlen. A gyakorlatban sajnos az tapasztalható, hogy a migrált adatok ellenőrzése elmarad, amely a későbbiekben a legtöbb esetben a teljes adattörléshez vezethet, az adatok újbóli feldolgozását eredményezi.

Ezeknek a feladatoknak a megoldása viszonylag rövid időtartamra koncentrált, speciális szaktudású többlet emberi erőforrások és műszaki eszközök bevonását igényli a szokásos napi tevékenység zavarása nélkül.

Az ASP migrációról lényegében, röviden

Meg kell határozni azoknak az adatoknak a körét, melyeket át kell emelni az új rendszerbe.

1. Sok esetben a kinyert (forrás) adatok szerkezete eltérő az új rendszer követelményeitől, ezeket az adatokat az ASP struktúrájához kell igazítani, ez a feladat a külső szakértő feladata (ha az adatok nem manuálisan kerülnek az ASP-be). Az előző rendszerből kinyert adatok tartalmát, azoknak a tisztítását az ügyfélnek kell az ASP rendszer adataival összehasonlítani és ezek alapján a megfeleltetést elvégezni, amennyiben szükséges. A szakértő cég ezt nem tudja, mert nem ismeri a belső szabályozást, nem minősítheti az adatokat, azoknak a valóságát.
2. Az új rendszer indulása kiváló alkalom a törzsadatok és a szakrendszeri adatok rendezésére. Minden önkormányzatnál vannak olyan törzsadatok (pl. partner) melyek többször szerepelnek a nyilvántartásban. A duplikálódásokat érdemes kiszűrni és a feleslegeseket a migráció előtt törölni.
3. A korábbi szakrendszerből kinyert adatállomány átalakításra kerül az ASP adatstruktúrájába. A papír alapon nyilvántartott adatok esetén javasolt a manuálisan rögzítés. A korábbi rendszerekből kiexportált adatokat az önkormányzatoknak minden esetben ellenőrizniük kell, hogy csak ellenőrzött és jóváhagyott adatokat kerüljenek migrálásra és a javításokat még az új rendszerbe történő beemelés előtt el tudják végezni.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a jogszabály által előírt kötelező határidők betartására, az ügyvitel folytonosságára, fel kell térképezni, hogy milyen adatokra van szükség.

Összefoglalva: az ASP-szakrendszerek bevezetése a pályázati lehetőségek, a jogszabályok előírásainak figyelembevételével, az önkormányzati dolgozók és a külső szakértők, a Magyar Államkincstár és az ASP-központ együttműködésével kivitelezhető rugalmasan, ahol a fenti tapasztalatok bemutatásával kívánjuk segíteni a 2019-ben csatlakozó önkormányzatok munkáját.

dipolcsoport

ÖNKORMÁNYZATI PROGRAMOK 2018-2019
HITELES ÉS HATÉKONY HIVATAL

Az önkormányzat működését több külső tényező befolyásolja, de legalább ilyen fontos az önkomrányzati képviselők, valamint a hivatal munkatársainak kommunikációja és az együttműködési hajlandósága.
Az önkormányzati választásokra való felkészülés során a településfejlesztési terveken túl stratégiai kérdés a képviselők és a vezetők fejlesztése, hiszen mi mást szeretnének a választók, mint hogy érdekeiket hiteles, erős és hatékony vezetők képviseljék és a megígért programokat véghez is vigyék.

Kérem, szánjon két percet az alábbi programjavaslatok átolvasására, melyek célja segítséget nyújtani Önnek és munkatársainak a 2019-es helyhatósági választásokra való felkészülésben az alábbi területeken:

1

Felkészülni, vigyázz, kész, rajt! - Választások 2019

Kinek ajánljuk? Önkormányzati vezetők, képviselők **Időtartam** 2x1 nap

A program haszna
- Módszeres felkészülés a helyhatósági választáson indulók választási győzelméhez.
- Hiteles és meggyőző kommunikáció a választókkal.
- Politikai marketing eszközök alkalmazása.

Tematika
- Motiváció és személyes hitelesség
- A választók elérése és megszólítása
- Meggyőző politikai kommunikáció
- A nyilvános szereplés sikerkritériumai
- Kritikus és támadó kérdések, vélemények kezelése

2

A nyerő csapat

Kinek ajánljuk? Önkormányzati veztisztségviselők **Időtartam** 1/2 nap vagy 1 nap

A program haszna
- A közös értékek iránti elkötelezettség növelése.
- Egységes és összetartó hivatali csapat építése.

Tematika
- A hivatali értékek tudatosítása
- Lojalitás erősítése
- Együttműködés és csapatmunka
- Stressz- és konfliktuskezelés

3

Zöld út a sikerhez - környezettudatos kommunikáció

Kinek ajánljuk? Önkormányzati képviselők és alkalmazottak **Időtartam** 1 nap

A program haszna
- Az önkormányzatot képviselő tisztségviselők és alkalmazottak felkészülten és hitelesen tudnak nyilatkozni az általuk irányított és szolgált település környezet- és klímavédelmi kérdéseiben.

Tematika
- A klímaváltozás jelenségei és veszélyei
- Ötletgyűjtés a település környezetvédelmi problémáinak megoldására
- Közösségi kommunikáció és bevonás
- A rendezvények vezetése és moderálása

4

A jegyző, mint edző

Kinek ajánljuk? Jegyzők **Időtartam** 2 nap

A program haszna
- A jegyzői tisztség betöltésének és a feladatok ellátásához szükséges vezetői kompetenciák fejlesztése.
- Vezetői élethelyzetek feldolgozásán keresztül a hivatal hatékonyabb működtetése.

Tematika
- Ön- és munkaszervezés
- Projektirányítás, kooperáció, team-munka
- A jegyző vezetői feladatai
- Hatékony információ-áramlás
- Stressz- és konfliktuskezelés
- Tárgyalástechnika
- A képviselők szolgálata

Bővebb információkért keressen minket elérhetőségeinken!

1025 Budapest, Csatárka köz 8.
Tel.: +36 36 1 488 0000
email: dipol@dipol.hu
web: www.dipolcsoport.org

Private Sentinel®

SEGÉLYHÍVÓ KARÓRA IDŐSEKNEK

Gondoskodjon felelősséggel rászoruló lakosai nyugalmáról:

az időben érkező segítség életet menthet!

PS-WATCH™

powered by
Private Sentinel®

SOS
RIASZTÁS

ÚJRATÖLTHETŐ
AKKU

VÉRNYOMÁS-
MÉRÉS

GSM
HANGHÍVÁS

GPS
KÖVETÉS

VÍZÁLLÓ

TÖOSZ-TAG
TELEPÜLÉSEKNEK
KEDVEZMÉNYES
ÁRON!

További információért írjon vagy hívjon:
contact@privatesentinel.com
+36 70 589 0461

Ismerje meg a PS-óra szolgáltatását, és rendelje meg itt:
ps-watch.com